

Št. 215

**MAJ
2024**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PRIPOROČENI

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 2 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

Št. člana_ice društva:

KRALJI TULICE

Kralji ulice
Maj 2024

Odgovorni in izvršni urednik

Jean Nikolič

Tehnični urednik in oblikovanje

Chris Hartke

Uredniški odbor

Bojan Dekleva, Maja Vižintin, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva

Tomaž Golob – Taubi, Barbara Jozelj, Žiga Novak, Špela Blatnik,

Diego Menendes, Jure Zebec, Maruša Ivančič

Grafična zasnova

Karlo Medjugorac

Lektoriranje

Mojca Pipan

Ilustracije

CDD20, Miloš Dragojevič, Rade Nikolič, Leah Artist Mihalič, GDJ,

BLASFemia8145, Ban, Elf-Moondance

Ovitek

Prva in zadnja stran: Nada Žgank

Tisk

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Prostovoljni prispevek za časopis je 2 EUR.

Celoletni prispevek za naročnike v Sloveniji znaša 36 EUR, v tujini pa 72 EUR. Poštšina je vključena v ceno.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

030 323 128 (SMS komentarnica)

E-pošta: urednistvo@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0400 1004 8456 921 odprt pri Nova KBM

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

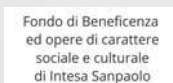
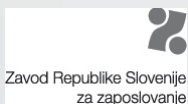
Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor

Stanovanjski sklad RS -- Zavod RS za zaposlovanje -- Ministrstvo za javno upravo

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev in avtoric prispevkov
ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

Foto: osebni arhiv

ZGODBA O GOLOBU

*Moje doživljanje Kraljev ulice mogoče še najboljše ponazori
prisposoba o golobu. Gre pa takole.*

M in R sta v parku pred dnevnim centrom našla goloba s hudo poškodovano nogo. Prenesla sta ga pod drevešček in zanj skrbela. Nosila sta mu vodo, ga hranila in odganjala druge golobe. Na njuno pobudo in pobudo sodelavcev in sodelavk sem poklicala kliniko za ptice, prepričana, da me ne bodo vzeli resno. Na moje veliko presenečenje moji dvomi niso bili upravičeni. Gospa na drugi strani je dejala, naj ga čim prej pripeljemo. Poiskali smo primerno škatlo, poškodovanega goloba položili vanjo in ga odpeljali na veterino na Viču.

Zgodba je dobra prisposoba za izkušnjo, ki jo imam na Kraljih ulice vsak dan. To je izkušnja odprtosti, solidarnosti, naklonjenosti in skrbi za drugega človeka. Na društvu sem namreč od 19. februarja letos redno zaposlena kot medicinska sestra. Sem del projekta *Bridges of change: Hope for the homeless*. Namen projekta je uporabnikom ponujati redne zdravstvene storitve v dnevnem centru Kraljev ulice in/ali na terenu. Po večletnem prostovoljskem delu društva se je tako tudi formalno vzpostavila ambulanta, kjer dnevno prevezujemo akutne in kronične rane – do polovice aprila smo oskrbeli 90 primerov. Z rednimi prevezami in nego, sodobnimi oblogami in prehranskimi dodatki se rane počasi celijo. Pri tem pa je najbolj pomembno, da uporabniki pridejo k meni in mi zaupajo, za kar sem jim hvaležna.

S sodelavci in našim zdravnikom specializantom Danajem, ki pogodbeno prihaja na Kralje enkrat na teden, se odpravimo tudi na teren, na ljubljanske ulice. Skupaj poskušamo nasloviti zdravstvene težave brezdomnih, jim pravilno svetovati ter jih usmeriti naprej. Veliko časa namenim tudi sodelovanju z zdravstvenimi domovi in bolnišnicami. Zgodi se, da brezdomni zaradi različnih razlogov ne naslavljajo svojih zdravstvenih težav in ne poiščejo pomoči, ko jo potrebujejo. V tem primeru sem nekakšen povezovalni člen med njimi in zdravstvenimi ustanovami. Če nimajo osebnega zdravnika, jim ga pomagam poiskati, kar pa se je izkazalo za največji zalogaj. Naročam jih na različne preglede in jih tja tudi spremljam. Ko so hospitalizirani, jih obiskujem, če okrevajo doma, prav tako. In tudi »manjše« stvari lahko naredim, da nekemu olajšam trenutek ali dva.

S kralji se rada družim in pogovarjam, rada sem tudi v bližini svojih sodelavcev in sodelavk, ki tako meni kot njim izkazujejo veliko podpore in naklonjenosti. Za vse to sem iz srca hvaležna in upam, da bom na Kraljih še dolgo časa.

Jerneja Čater

Kazalo:

2	UVODNIK
4	BREZDOMKA
5	FANT BREZ IMENA
7	POLJE ČASTI
8	IN MEMORIAM: MARKO KRAJNC
10	KLOPCA POD SVOBODNIM SONCEM
12	NEKAJ ČESTNIH
13	IZSEK ČASA
14	MARIBORSKA SCENA
17	SARIN DNEVNIK
18	LITERARNA PRILOGA
22	SLIŠANJE GLASOV
24	IN MEMORIAM: CHA-CHA
26	KRALJEVI RECENZOR
28	IZZA REŠETK
30	APATRIDKA
31	GIACOMOV FOTO KOTIČEK
32	KRAVŽLJANJE MOŽGANOV
33	OGLASNA DESKA
34	NAGRADNA KRIŽANKA

TO SEM JAZ: ADI

Ime mi je Adi in sem zelo vesel in ponosen, da sem spoznal Kralje ulice, saj sem se z njihovo pomočjo dvignil iz brezna in umaknil z ulice. Ponujanje časopisa mi pomeni vsakdanji kruh. Rad bi se zahvalil vsem zaposlenim, še posebej pa Bojanu Kuljancu, za vso podporo in potrpežljivost, saj je moral imeti z menoj konjske živce. Brez njega bi bil še dandanes brez dokumentov. Zahvaljujem se tudi vsem kupcem in kupkam časopisa. Z leti sem si ustvaril kar nekaj stalnih strank, s katerimi smo si zelo blizu.

Foto: Nada Žgank

03
KRALJI
ULICE

PRAVILA PONUJANJA ČASOPISA

Ker želimo, da bi pri razširjanju časopisa Kralji ulice lahko sodelovalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev in bralk, je pomembno, da skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Člani in članice društva, ki ponujajo časopis, ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice.

Doslej so bili v javnosti zelo dobro sprejeti, mnogi bralci in bralke so pohvalili njihov pristop. Želimo si, da tako ostane tudi v prihodnje, zato člani in članice društva spodbujamo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis še bolj približati našim bralcem in bralkam.

- Časopis ponujam na miren in nevsiljiv način.
- Drugim članom in članicam društva, ki ponujajo časopis Kralji ulice, izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do ponujanja časopisa.
- Z drugimi člani in članicami društva se miroljubno dogovarjam glede lokacije ponujanja časopisa.
- Morebitne nesporazume rešujem na miren in spoštljiv način.
- Med ponujanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.

- Med ponujanjem časopisa omenjam predvideni prostovoljni prispevek in od bralcev in bralk ne pričakujem ničesar več.
- Med ponujanjem časopisa ne beračim.
- Spoštujem odločitev bralcev in bralk, da časopis vzamejo ali ne, in jih k temu nikakor ne silim ali jih drugače neprijetno vznemirjam.
- Med ponujanjem časopisa imam svojo uradno izkaznico društva na vidnem mestu. Številka žiga na časopisu mora biti adekvatna številki na izkaznici društva.
- Zbiranje prispevkov za druge dejavnosti društva je poskus zavajanja bralcev in bralk.

Če se član ali članica društva ne drži pravil ponujanja časopisa, je na to najprej opomnjen_a s strani strokovne delavke oziroma delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do ponujanja časopisa Kralji ulice.

Bralce in bralke prosimo, naj morebitne kršitve sporočijo v uredništvo na telefonsko številko 059 022 503 ali na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

BREZDOMKA, 20.

04
KRALJI
ULICE

»Kaja, misliš, da bi lahko bila žara pri vas? Rada bi bila z vami. Nočem biti zaprta med neznanimi imeni.«
Zaznala sem stisko v njenem glasu. Nič takšnega se mi ne bi zdelo, če bi imela doma žaro z njenim pepelom. Odločila sem se, da se bom pozanimala glede tega. Hvaležna sem bila, da sva se imeli priložnost pogovoriti tudi o teh stvareh. Marsikdo umre nepričakovano in sorodniki potem ne vedo, kaj si je pokojnik sploh želel. Pa tudi kar se financ tiče, te preseneti, če je smrt nenadna in je potem treba na hitro zbrati velik znesek. Spomnila sem se, da je o tej temi načela pogovor že pred dobrim mesecem, ko se je hotela sama pozanimati v pogrebem zavodu, ki je nasproti njenega bloka. Tako sem v ponedeljek prišla v Maribor že pred osmo uro zjutraj, saj sem lahko ostala samo do pol dvanajste, potem pa me je čakala še vožnja do Šoštanja, ker sem bila na popoldanski izmeni. Spodaj v kiosku pred bolnico sem si kupila sladoled in se po poti odločila, da ji ga ponudim. Rada ga ima, pa še odžejal jo bo, sem pomislila. In res. Presenetilo me je, kako dehidrirana je bila. Verjetno so ji lahko dajali le liter tekočine na dan, njeno telo pa je zahtevalo več. Že zaradi črpanja je morala biti dehidrirana. Njen črni jezik me je prestrašil. V torbi sem imela pol litra kokakole, a sem ji več kot polovico pomagala spiti. Prizadelo me je. Cimre v sobi so mi zatrdile, da ji dajo za piti, kadar je žejna, ampak da zdravnik ne pusti preveč, ker naj bi ji škodilo.

Smilila se mi je, kako je bila žejna, revica. Do smrti ne bom pozabila izraza na njenem obrazu, tiste hvaležnosti, da sem jo odžejala. Kateter je bil rdečkaste barve, morala je biti kri v urinu. Amonijak v krvi se je višal in ni se mogla več jasno pogovarjati. Tudi fizioterapijo so ukinili, ker so ocenili, da nima smisla. Izvidi so bili porazni. Vseeno sem bila hvaležna, da je živa in da se pogovarjava. »Vzemi denar za položnice iz omarice. Pa da mi prineseš vsa dokazila, haha,« se je nasmehnila in me poskušala razvedriti. Žal neuspešno. Petra sta ostala pri njej, jaz pa sem skočila na banko in vse poravnala. Tudi stanovanje je bilo blizu bolnice. Zalila sem rože in hitela nazaj do nje. »Opravljeno. Tudi gospo Antonijo sem že poklicala po poti, da se še ta teden dobiva nekje v mestu in ji izročim najemnino.« Usedla sem se k njej in jo prijala za roko. Kako ledena je bila! Mama je hotela z nami do avtomatov, a ji sestra ni pustila. Pripeljati bi morali voziček, tega pa nikjer na oddelku ni bilo mogoče najti. Zato smo se pogovarjali kar v sobi. Malo pozitivne ne bo škodilo, sem si mislila. »Moraš se čim prej pozdraviti, da bomo šli skupaj na kosilo, sladoled, hranit račke ob Dravi, potem pa še malo na sprehod. O, kako lepo bi se imeli. Se spomniš, ko je Petra mama labodka enkrat nagnala stran od reke? Pa ves kruh ji je zmetal tja. In ko smo imeli piknik v Magdalenskem parku, ko sem malega previjala kar na dekni, pred vsemi ... Poletje zna biti letos

še dolgo, priložnosti bo dovolj.«
Gledala me je in ocenjevala mojo postavo in obleko. Kot bi si želela čim bolj zapomniti vsak detajl na meni. Nato se je obrnila k Petru in ga ocenila. Delovala je zadovoljna, da nas ima, da ima obiske. »Ati Peter je pa malo shujšal, a? Kaj pa ti, Kaja, ti si pa ravno prav gor dobila. Kako luštna družinica ste. Kako vas imam rada!« Bruhnila je v jok. »Mi pa tebe, babi naša, mami moja«, sem rekla in jo zopet prijala za roko. Poljubila sem jo na lice in ona je mene. Delovala mi je utrujeno, ni ji bilo preveč do pogovora. Bila pa je mirna, zadovoljna, in to je pomirjalo tudi mene.

Kaja Tomič

NOVEMBRSKA NOČ

Precej je sicer pihalo tiste tedne, bilo pa je še toplo. Kakšen lep dan za sprehod po naravi, ko šumi odpadlo listje pod nogami. Najde se pa tudi kakšna lisička ali jurček za okusno juhico. Tako sta se sprehajala Aleš in Zala po gozdu in sta bila prav zadovoljna in srečna, ker sta bila v pričakovanju svojega prvorojenca. To in ono sta se pogovarjala, med drugim tudi o imenu prihajajočega sina, ki bo vsak čas ugledal luč sveta. Med premnogimi imeni se kar nista in nista mogla odločiti. Naposled sta se dogovorila za kratko ime. Zdaj so taka moderna, kmalu bodo imela samo še dve črki. Bila sta dobro situirana, imela boljši avtomobil in veliko stanovanje. Zaposlitev sta imela. Vse je šlo po planu že leta in leta. Pri svojih 35 letih in solidni karieri bo njun sin krona zdravega odnosa. Nekih večjih problemov nista imela, z manjšimi pa sta opravila kot za šalo. V drugem delu mesta se je sprehajal možakar, precej v letih, največkrat je kje posedel. Včasih je imel firmo, ženo in otroke, sedaj pa ni vedel, kje bivajo, a tudi oni se več niso zanimali zanj.

Kaj vse je šlo narobe, ne vem, pač zgodijo se take reči, življenje tako nanese. Skratka, možakar sedi v mestnem parku, pa ugotovi, da bi potreboval nove čevlje. Bil je že precej star, moči pa tudi ni imel več dosti, pa ne samo to, tudi bolezen ga je razjedala. Slutil je, da se mu bliža konec. Dobil je kak dar tu in tam od mimoidočih, kakšen kovanec, pa cigarete so mu dali, in tudi pil je rad. Možakar je tako našel izvod časopisa na cesti in si ga natlačil v čevlje, misleč, da mu bo tako topleje. Sredi noči je zaspal. Do jutra je zapadlo več kot pol metra snega in komunalni delavci so našli osebo, ki negibno leži v snegu, ter ugotovili, da ni več živa, in tudi to, da ji je bilo ime Vid. Tisto noč nista ne Aleš ne Zala popolnoma nič spala, proti jutru pa so v register vpisali novega državljana z imenom Vid. Aleš in Zala sta bila presrečna, rodil se jima je zdrav in kar malo jokav otrok, tale Vid.

M. Marn

FANT BREZ IMENA

V letu 2012 sem bila z bolno mamo v Zdravilišču Laško. Zadelajo je kap in ne more več govoriti ter je tudi nepokretna. Ves čas sem posvetila njej, da bi imela čim več koristi od terapij. Zdravnica me je opomnila, da se preveč ženem, in mi svetovala, naj poskrbim tudi zase, se sprostim v bazenu. V grlu se mi je naredil cmok, obrnila sem se vstran, v oči so mi prišle solze in nisem mogla govoriti. Meni je bila pomembna vsaka minuta njenega okrevanja.

V jedilnici sem sedela za mizo z dvema prijateljicama. V zdravilišče so prišli paraplegiki in opazila sem fanta srednjih let na vozičku. Pritegnil me je s svojo mirnostjo, skromnostjo. Pogovarjala sem se s prijateljicama in mu naskrivaj sledila z očmi. A fant je to opazil. Ko sva se srečala, je umaknil oči in rahlo obrnil obraz. In v zadregi sem šla mimo, a čutila njegov pogled na sebi.

Vsakokrat, ko sem prišla v jedilnico, sem ga z očmi poiskala, nato smo s kolegicama klepetale, jaz pa sem v njegovi umirjenosti uživala. Svoj mir je prenašal tudi name, kar sem zelo cenila. Paraplegiki so se družili tudi zunaj pred zdraviliščem. Hodila sem na kratke sprehode, rada bi se jim pridružila, pa si nisem upala. Ko je fant sedel zunaj, sem mu hotela reči kako besedo o vremenu, počitku na soncu, pa sem zopet odšla v zadregi mimo. Bil je tako skromen. In jaz sem se pogledala. Imela sem obute Adidas copate in oblečeno Nike ali Adidas majico. Ta oblačila mi je odstopila hči, ki se jih je naveličala. Prešinilo me je, zakaj se pa tako *vesim* s temi znamkami? Počutila sem se vzvišeno in ceneno. Nisem vedela, kaj me tako vleče k njemu. Vsakokrat, ko sem ga videla, sem začutila toploto. Privlačili sta me njegova drugačnost in poštenost. Zavibrirala je energija, ki me je vabila, a navdajala s strahom. Želela sem zapustiti svoje lepo, udobno, a hkrati lažno življenje. Za vedno bi zaprla v službi vrata svoje pisarne. Prijatelji so govorili, da imam super službo, a mene je še med spanjem dušila. Po preteku dveh tednov sem se vrnila domov in niti fantovega imena nisem vedela. Bila sem vpeta v hčerkin študij, skrbela za hišo. In naš novi audi je odpeljal moža stran od nas. Hči pa si je s svojim magisterijem poiskala službo daleč od doma.

Danes živim sama v veliki hiši. Zelo imam rada našo ulico, sosede. S kužkom se sprehajam po gozdu, ki se začne ob koncu naše ulice. Poiščem miren kraj ter se z obrazom stiskam k borovim drevesom. In veliko mislim na tistega fanta v invalidskem vozičku.

Rada bi, da veš, dragi skromni fant, da se jaz velikokrat spomnim nate. Danes vem, da bi, če bi se takrat ustavila ob tvojem vozičku in če bi me povabil, takoj zapustila svoje lažno življenje in odšla s teboj. Iz vsega srca upam, da si našel toplo dlan, ki ti greje srce in te osrečuje. Meni je bilo v najtežjih dneh napovedano, da bom šla iz teh krajev živeti drugam, bliže hčeri. In da ne bo tako slabo. K meni bodo prišli dobri ljudje in mi pomagali živeti. Po več kot desetih letih sem srečala drugega fanta invalida. Z neko čudno, toplo, samozavestno energijo me je povabil k sebi in razbil moj tihi, plahi umik. Mislim pa, da mi več kot dober prijatelj ne more biti.

In tebi, dragi skromni, mili fant, sem namenila pesem s tvojim umikom obraza, umikom oči.

Želela sem, da ima srečen konec.

Maria

Elf-Moondance

DRAGI FANT INVALID

*Žarek sonca, dragi fant invalid,
pada na tvoje oči.
Ne umikaj obraza,
dovoli, da govorijo tvoje oči.*

*Prehodila bom zate travnik cvetja,
iz gozda ti prinesla vonj smrekovih vej,
jaz govorila bom namesto tebe.
Ne umikaj obraza, dovoli,
da tvoje oči se spočijejo v mojih.*

*Ob glasbi bom delala korake za naju
ter se s pogledi vračala k tebi
in čakala, da srce ti v sreči zapoje.
Ne umikaj obraza,
dovoli, da moje oči iščejo tvoje.*

*Nasmeh na obrazu pod vejami češnjevih cvetov,
tvojo bolno dlan stisnila bom v svoje roke,
ljubezen pripada vsem ljudem.
Zato ne umikaj obraza, pusti,
da z žarki ljubezni se igrajo najine oči.*

*Jaz pa ti obljubo dam,
nikoli od tebe šla ne bom.
Odpri mi dušo, lažje nama bo.
In nikamor jaz ne grem.
In še enkrat in še in še
dotikala z rokami tvojega obraza se bom.*

*Sonce pa smeje se,
saj ve, da od tebe jaz ne grem,
z zdravilno močjo greje te.
In nikamor jaz ne grem.
In še enkrat in še in še
z ustnicami dotikala se tvojih bom.*

*Ne umikaj obraza,
vse poštenje tega sveta
je v tvojih očeh.
Zato, dragi fant invalid,
ne umikaj obraza, ne umikaj oči,
ne umikaj obraza, ne umikaj oči.*

Maria

Pesniki

Pesniki so pametni idioti!
Ko bom velik, bog ne daj,
da bi se mi zmešalo
in bi postal pesnik!
Včasih sicer napišem kakšno pesem.
Loj, kaj sem že napisal zgoraj?

Zmajček

ČASOVNA ZANKA

Sekunda v tisočletju.
Minuta življenja.
Ulovim trenutek, brezčasen.
Hip sreče.
Uresničeno dobro dejanje.
Postane večno.

Maja Jana

Življenjska pot

Nešteto ciljev je pred nami,
poti mnogo, ki do njih vodé,
premnogo je ljudi med nami,
ki svoj edini cilj izgubé.

Eden med njimi je prinesel svojo željo med ljudi.
Ni bil prvi in edini, ki svoj cilj kar tako izgubi.
Kar naenkrat je izginil,
v misli drugih se je vrnil.

Serpentina

POLJE ČASTI, 25. DEL

Vse na svetu si mi, zato te hočem boleti ... (Tina Vrščaj, Na Klancu)

Luka se oglasi po telefonu le tedaj, ko ni zadet. Sicer ne, *ima preveč žlebov nezadovoljstva okrog ust*. Ve, da bi mamu ali očeta zelo prizadelo, če bi se mu jezik zapletal, če bi govoril neumnosti. Dogajajo se mu neumnosti. Večkrat na teden. V njegovo najeto garsonjero se je za krajši čas spet vrnil Senad. Mogoče je hotel preveč, kajti peljal se je na delo na Nizozemsko, kriziral, se vrnil, ponovno odšel, se vrnil in ponovno odšel. Potem ko se je dokončno vrnil, se je zatekel k Luku, pri njem spal, spet pojedel veliko hrane, zjutraj pa ga ni bilo več. Luka je sredi dneva ugotovil, da je šla z njim tudi njegova bančna kartica, na kateri je bilo 250 evrov, tisti del socialne pomoči, ki je še ostal, potem ko je plačal mesečno stanarino, elektriko in naročnino za televizijo. Luka je bil tako besen, da je boksnil v steno s tako močjo, da je zazevala globoka luknja, roka pa čez en dan tako zatekla, da je že mislil poiskati zdravniško pomoč. Res je bil besen; on je dober, drugi pa z njim ravna *kot z zadnjim drekom*, misli si, da ni socialna ustanova, da bi se »frendi« napajali pri njem. *Dost ma!* Čez nekaj dni ga je Senad klical iz Ljubljane; da bruha kri. Luka mu je lahko samo vpil v telefon, naj pokliče rešilca, kajti časa za pogovor ni – ko človek krvavi, lahko tudi izkrvavi. V tem trenutku se mu je zasmilil, ker nima mame – ki je umrla na njegovem porodu –, ki bi jo lahko poklical. Kasneje je Luka izvedel, da je Senadu počila ledvica.

Tudi Senad je narkoman. Očitno je pripravljen uničiti telo in svoje zdravje, vse za robo – mamilo, ki ga je zasvojilo v tej meri, da ga nujno potrebuje. Njegovo življenje je zmeda, nima več moči, da bi delal pri zidarjih, tako kot njegov oče, ki ga je postavil pred vrata. *Očeta se spomni v razbitih delcih ogledala ... mame ni nikoli poznal ...* Mislil je, da bo zanj življenje lažje, če se bo znašel, če bo frajer, ki zna zastoj prenočiti v hotelu, oditi skozi vrata, ne da bi poravnal račun, se vrniti v nočnih urah, da nikogar ne sreča, se nahrani in spi v hotelih z mnogimi zvezdicami, *čeprav ima jutranja kava grenak okus*, in se potem nasmiha, ko ga receptor zaman pričakuje, da bi plačal.

Generacije otrok se danes rojevajo z dlančniki namesto dlani ... (Tina Vrščaj, Na Klancu)

Senad bi imel rad vse: avto, dober telefon, mamila in družino ... Marsikaj od tega je že ukradel, le družine ne more ukrasti, zato se zateka k svojim občutkom, ki pa so že izgubili realnost ... *Škrebļanje dežja je kot jok s strehe sveta ...*

Luka večkrat razmišlja, kako bi živel brez mamil. Za zdaj se ne zaveda sebe in svojega položaja. Ima še velike cilje: najti službo, kupiti avto in se poleti s surfom na strehi avtomobila odpeljati na morje. Ne ve, da ga zasvojenost onemogoča. Misli, da je še vedno gospodar svojega telesa in življenja. Začel je telovaditi. Zdrži le štiri dni. Vsako jutro. Teče pet kilometrov, naredi raztezne vaje, potem zajtrkuje, odide do Tineta, ki je alkoholik, tam se pogovarjata, potem skuha kosilo in zvečer gre spet ven, da bi našel družbo. Pravi, da mu je dobro. Zdi se mu, da ne bo dobil službe, ker po malem mestecu že šepetajo, da je narkoman, ki krade. Ko je zadet, se mu »odpelje«. Zadnjič je hotel skuhati »horsa« kar na vrtu malega »kafiča«: iz pasne torbice je privlekel žlico in citronko, vžigalnik ima ovešen z gumico, da je pri roki ... Lastnik lokala ga je spodil.

Mamila povzročijo zasvojenost in onemogočijo duhovno rast, mamila so uničujoča. Edina rešitev za narkomana bi bila meditacija – ki je zastoj. Ob meditaciji ni treba plačati z zdravjem, z mučenjem svojega telesa. Sam pri sebi bi se Luka rad znebil odvisnosti, ker je »jeba«, ko doživlja krizo, ampak potem je zadetek s horsom sladka smetana z višnjo na vrhu ... Ne ve, da ustvarja vez, ki postaja močnejša. Sluti, da bo nekega dne obdan z zidovi, kitajskimi zidovi, in težko se bo prebil čeznje. Na žalost ustvarja tako močan zid, da bo nekoč ujet v njem. Ne zaveda se, da bo vse njegovo življenje postalo nekakšna bolezen, taka, kakršno preživlja Tine, ki ni več sposoben za delo, njegova partnerka – alkoholičarka – mu je pred kratkim umrla, zato Tine nima več volje. Dan za dnem mu *vino počasi plazi preko jezika, dotika se neba, drsi po požiralniku ... v želodcu prižiga plamenčke, toplota se razlije po vsem telesu, pljuske do obal srca, in v njem se že budijo fantazije ...* Potrebuje samo še vino.

Zasvojenost je zahrbtna. Če narkoman zaužije mamilo ali se alkoholik opijani, se jima vse zdi dobro, saj je biti »pod vplivom« lepo, a samo tisti trenutek, kmalu potem vse zbledi. Ko učinek popusti, se vse zdi tako dolgočasno, tako brez pomena, da se mamilo ali alkohol vedno znova zdi edina možnost. Vedno znova je treba povečevati odmerek in človek je izgubljen. Možganski stroj se uničuje zelo hitro, ker je ta občutljiv in možgani ne morejo preživeti, če so izpostavljeni tako nasilnim »napadom«. Neznatni in občutljivi živci se začnejo kvariti. Človek je vse manj pozoren, inteligenčen, postane otopel, brezčuten. Mamilo in alkohol ostaneta edina možnost, edini smisel življenja. Luku so vsi govorili, da bo potem tako ... Spominja se, kot v morju spominov ...

Starši bi včasih kot detel, ki tolče deblo, radi izdolbli skrivnosti iz njega ... (Tina Vrščaj, Na Klancu)

Ampak zgolj govoriti o tem ne pomaga. Samo pridiganje ne pomaga. Zgolj reči, da je jemanje nedovoljenih substanc, pa naj bo to kokain, heroin, tablete za psihično pomiritev, uspavalne tablete, marihuana, škodljivo in grešno, ne pomaga; pravzaprav še poslabša stvari.

Osho v Knjigi o otrocih (Primus, 2018, zbirka Primula) meni, da človek že trpi, vi pa ga obremenite še z eno težavo – da je njegovo početje greh –, zato se počuti krivega. Že mamilo ga je uničilo, zdaj ga razjeda še krivda. Težavo ste oplemenitili s »strupom«. Povzročili ste, da se zasvojeni človek počuti nemoralno, kot zločinec – to so napačni pristopi. Uživalec mamil potrebuje pomoč, sočutje, ljubezen. Mogoče ni dobil ljubezni, zato se je podal v svet mamil. Mogoče od družbe ne dobiva, kar potrebuje, starši mu niso dali, kar je potreboval. Zato se je zamotil drugače. Tak človek potrebuje vso pozornost, skrb, ljubezen – a niti ne pomaga, če ne spozna in začuti nečesa, kar je močnejše od občutkov, ki jih izkusi pod vplivom mamil. Vsakdo bi moral biti odgovoren do sebe. A kako naj užije vso ljubezen, ko je preutrujen od tega življenja, ki je podobno velikim železnim kolesom, ki drobijo vse pod seboj ...

Erazem

IN MEMORIAM: MARKO KRAJNC

MARKU V SPOMIN

Marko Krajnc, nekaterim bolj znan pod vzdevkom Plinko, se je poslovil od nas. Poznal sem ga dolga leta, še v času, ko so bili vsi njegovi domači živi in je štanca stresala okoliš Metelkove. V kleti hiše Markove družine so namreč rezali usnje in šivali razne izdelke, kot so denimo delavske zaščitne rokavice. To je bila precej bogata družina in na njihovem dvorišču je rasel lep hrast.

Kdaj je odšel Markov oče, ne vem, saj ga nisem poznal, poznal pa sem mamo, sestro, dedka in seveda Marka. Mati verjetno čez čas ni več zmogla z njim. Včasih je po cele dneve sedela z nami na Metelkovi, ne vedoč, kaj naj z Markom, ki se je, z dostopom do veliko denarja, že zelo zgodaj izgubil v svetu drog. Ko sva bila skupaj v priporu, mi je pravil o tem, kako ga je oče nekoč vodil na zelo lepe počitnice, in verjel sem mu. Nekoč je svet delal za Marka in morda je družina mislila, da bo on nadaljeval obrt, a je vse razpadlo. Kokain je predraga in preveč peklenska droga.

Kjer koli je Marko zdaj, upam, da je pomirjen s seboj. Pogrešam ga, saj je bil dolgo del moje družbe, in žal mi je, da se je tako izteklo.

Robert Ž.

Kot srednješolka sem občasno prihajala v Ljubljano in te, brez zavedanja, da naše društvo sploh obstaja, srečevala v okolici Hoferja na Njegoševi, kasneje, ko sem na društvu že delala, pa smo se večinoma srečevali na različnih javnih krajih med izvajanjem pouličnega terenskega dela. Prosil si nas, naj te ne kličemo več Plinko. Najin delovni odnos je bil dober in večinoma je bilo s tabo vedno prijetno. Bil si pošten in neposreden, jasno si znal izražati svoje potrebe, poskrbel si zase, mnogokrat pa tudi za druge. Skupaj smo prebrali prešteviline osmrtnice v Kraljih, eno si povsem samoiniciativno na majhen košček papirja napisal tudi sam, med enim izmed pogovorov o smrti in minevanju pa si me prosil, naj zate, ko bo čas, nekaj besed napišem jaz. In evo jih.

Kljub temu da si bil v zadnjih mesecih tako opešan, sem bila nad novico o tvoji smrti presenečena, saj si deloval domala neumrljiv. Zdi se, da ulica v takih primerih na koncu razčloveči in vzame še tisto malo dostojanstva, ki ti ga ostane, zato se tvojega zadnjega obiska našega dnevnega centra nekaj dni pred smrtjo navkljub tvojemu neumrljivemu duhu in energiji ne spominjam rada. Še toliko bolj ne, ker si te ne želim v spominu ohraniti takega. Rajši bom ohranila spomin s terenskega obhoda z začetka junija 2023, ko si tisto jutro, bel kot stena, prišel iz zapora. Zredil si se za 15 kilogramov, vsem po vrsti častil mojite iz Mercatorja in nasploh prinesel veliko enega veselja.

Takih povratkov, pa naj bodo povratki iz bolnice, zaporov ali iz kje drugje, je bilo veliko, a žal ne dovolj. Upam, da si zdaj v miru.

Kata Rupar

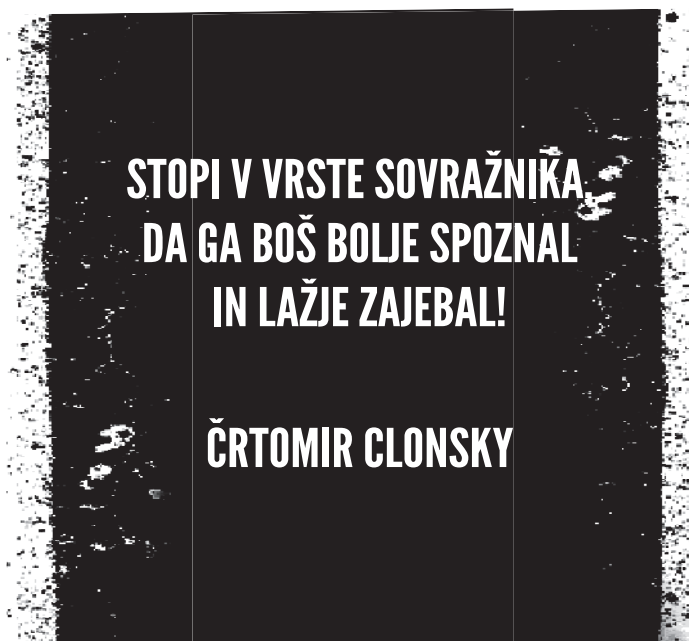

Marko Krajnc

Foto: Jovan

Tudi v ZPKZ Ig nas je dosegla novica, da je umrl Marko, še ena ikona ljubljanske scene. Namenila bi ti nekaj besed v slovo. Marko, bil si sestavni del ulične scene. Tvoja navzočnost je bila »normalna«, nekakšna stalnica v našem kaotičnem svetu. Če si lahko, si pomagal in bil radodaren. Kot mi vsi si imel svoje težave, a nihče ni popoln. Ogromno let si preživel na ulici, ki pa te ni oropala dobrega srca. Res si umrl mlad, a bil si borec. In smrt si prevaral že nešteto krat. Tokrat si odborbal še zadnjo rundo in prišel je čas, da si spočiješ. Pogrešali te bomo. Zadnji pozdrav ti pošilja tudi Andy. Počivaj v miru!

Sabina, ZPKZ Ig

Franjo Frančič

KAOS

Foto: osební arhiv

Tretje leto nimam mobilnega telefona. Koga bi pa sploh klical? Kdo bi me pa sploh slišal? A to niti ni več pomembno. Na ulici me ustavi svetlolasa gospa uvelega obraza:

»A ste vi za ali proti cepljenju?«

»Cepljenju česa?« se čudim neznanki.

»Ja covida,« je skoraj užaljeno jezna.

»Glejte, jaz vas sploh ne poznam in za cepljenje mi dol visi.«

»Kako morete to izreči? Saj gre ja za življenjsko pomembno vprašanje! In končno, se ne spomnite, da sem bila vaša sošolka na Osnovni šoli dr. Jožeta Potrča?« je že skoraj besna.

»Kdo pa je Jože Potrč?« jo vprašam.

»Zdaj se pa prav norčujte!« pobesni in se obrne na petah.

To se mi dogaja ves čas. Naj še tako brskam po spominu, se ženske ne spomnim, še manj, kdo je Jože Potrč. Po svoje sem to pričakoval, da gre dol in samo še dol. Fizika in psiha. Utrujenost materiala. Da sem velikokrat popolnoma obstal in se nisem zavedal, kdo sem, kje sem. Včasih prej sem si govoril, da bi najraje pozabil na preteklost, pričakovanje prihodnosti in sedanjost. Da ne bi vedel, kdo sem, kje sem in kdo so ljudje okoli mene. Zato da bi bila teža časa manjša. Moral bi prečrtati določene obveznosti, ker program vsakdana je bil, vedno. A sem ukrepal ravno nasprotno in si nalagal nova in nova bremena.

Recimo pitbulka. Res je, da sem si po vseh malih psih, maltežanih, pekinizerjih, francoskih buldogih, želel večjega psa. A iz azila. Pa so poskrbeli, da je prišla v družino ta velika zverina, ki je že ob jutrih čakala na sprehod. Saj drugače je bila prijazna psica, ni grizla, napadala ljudi ali bila agresivna. A vsakega je želela objeti s prvimi šapami. Ni znala mirno hoditi ob nogi, praktično mi je ob sprehodih izpulila ramo. Vedno sem govoril, da psa ne bom imel na verigi, a se je obrnilo drugače. Kot mnogo tega. Kot da ne bi sam opazil, da sem na verigi. Da je vedno krajša in krajša.

Seveda se dogaja vse to prej. Kaj se dogaja?

Kaj je spomin?

Neka čudežna skrinja, ki hrani vse te podobe.

Mar ni to vse tisto breme, ki bi se ga rad odrešil?

Pozabil!

Obraz mame, ki krvava v solzah leži na tleh kuhinje!

Očetova pest, ki potuje k tvojemu obrazu!

Strah, večni strah, ki se levi v nemir.

Občutje, da je vse pod kontrolo. Program je napisan. To občutje, kot da bi se spustil z nekega drugega planeta. Tujost.

Ves čas te zasipajo z drekom in žlindro. Prižgeš televizijo, komercialne greznice, idiotske telenovele, ves čas te oblegajo z negativnimi novicami. Končno kraljestvo te nove države, ki naj bi jo čakali in sanjali rodovi. Na ulicah policija pretepa protestnike, militaristični vladar in njegovi hlapci kupčujejo z orožjem in dušami, izvoljenci naroda so po sistemu negativne selekcije bedni roboti, ljudje brez kančka etike in morale. In potem vsa ta depresija, ko nas šopajo z negativnim: igle, maske, epidemija, omejitve, vse manj in manj svobode, in spet znova in znova, igle, maske, omejitve, vse manj svobode. Kot da ti dajo zanko okoli vratu in potem jo zategujejo, preizkušajo, koliko časa lahko zdržiš, skoraj na robu, brez zraka. Lahko zdržiš brez svobode

CDD20

in zraka. Gledam vnuka, ravno je dobro shodil. Lep in sončen otrok. Kam greš? V ta prekleti svet? V ta pekel, se sprašujem. In ko se kot maršovec pomikam med množico na ulici, se ne morem dovolj načuditi vsem, ki buljijo v prenosne telefone. Tolčejo in udarjajo po tipkovnici, nekateri sikajo in lajajo fraze in parole. To enako občutje, da ne spadaš k njim.

Zdaj vsaj kdaj pa kdaj pomislim na odpuščanje. Nikoli je nisem sovražil, pogrešal pa ves čas. Vzela mi je vse in kljub temu dala nevidno moč, da zgaram za nov prazen dan. Tako samodejno. Pogrešal sem jo in jo imel rad tudi takrat, ko mi je stotič zabodla nož v hrbet. Zdaj vem, da ni zmogla drugače, da jo je tok življenja premetaval ob čeri in ni se jim mogla izogniti. Kot mnogi ni znala in zmogla poiskati moškega, ki bi jo ljubil. Zdaj vem, da v meni ne bo nikoli umrla. Zlahka si priključim njen okrogli obraz, sivozelene oči in izraz trme na obrazu. Nekoč, preden je rodila devet otrok, je bila lepotica. Neresnično, ti podatki iz preteklosti. Boli, vedno bo bolelo. Prekletstvo je, ker ne morem najti njenega groba. Naj se še tako trudim, ne najdem ga. Dogaja se, da začutim ostro bolečino in nato željo, da bi stopil k njej in jo pobožal po hladnem, mrtvem obrazu. Ulegel bi se poleg nje in ji pel. Nimam več moči, da bi jo spraševal, a ona vedno znova in znova prihaja v more. Ne vem, kaj naj storim, ne morem se braniti. Vse fraze in parole sem že uporabil. Družina naj bi bila trdnjava odprtega srca. Smešno. Prepisano. Vem samo, da boli, nič manj kot takrat, ko me je sredi ceste odrinila stran od sebe. Obrnila se je in odšla. Upal sem vsaj, da se ozre nazaj in mi pomaha. Izdajalka, sem hotel zakričati. Zbudil sem se pred zoro. Ona pa je že sedela v avtu z mrtvim otrokom v naročju in čakala, da jo odpeljem.

Apaurin, Ansilan, Yglonil, Lexilium, Lexavrin in zdaj zadnja leta Helex.

Klopca pod svobodnim soncem:

INTERVJU: DAMJAN S ČOPOVE

Radijska oddaja Klopca pod svobodnim soncem obravnava različne vidike brezdomstva in socialne izključenosti. Predvaja se na Radiu Študent, 98,3 MHz, vsako prvo soboto v mesecu ob 18.00. Namen oddaje je dati glas in medijski prostor socialno izključenim, da sami iz prve roke povedo, kakšno je njihovo življenje, kakšne imajo strategije preživetja, da spregovorijo o izkušnjah, vzrokih in svojih željah ter sami predlagajo, kako bi lahko izboljšali delovanje služb, ki se ukvarjajo s tovrstno problematiko.

Predstavi se s svojimi besedami.

Rojen sem v Ljubljani, v kratkem bom star 37 let, odrasčal sem v njeni okolici, nato pa je bila situacija taka, kot je bila, pa sem končal na ulicah Ljubljane. Deset let sem bil na cesti, zdaj imam stanovanje, pač dam zanj celo socialko. Ni šlo več tko naprej, zime in vsa druga sranja, bolezni, treba je imeti nek svoj plac, kamor se greš lahko spočit pa baterije nafilat.

Si v podnajemu? Koliko plačuješ za stanovanje?

Plačujem 450 evrov, pol pa še elektrika pa druge pizdarije.

Kako veliko je stanovanje?

Hodnik imam, WC z miniaturno banjo, pralni stroj, eno veliko dnevno sobo, spalnico, pa pol še balkon, pač kr v redu. Pol je pa še en plac, kjer je kuhinja z jedilnico. Da je na Viču, sem lahko samo hvaležen, ker če realno gledaš, je do fleta v Ljubljani težko priti. Že v startu moraš imeti jurja pa pol. In če si na socialni, kje ga boš našel?

Ti si na socialni, 450 daš za stanovanje, tu so še stroški, koliko ti ostane?

Nič, za hrano morem it žicat. Vsak dan na Čopovi. Ja, žicam za hrano, za nobene druge pizdarije. Sam za futer, da lahko preživim, da lahko neki jem. Ker imam sladkorno, sem na inzulinu in moram pazit na prehrano. Ne morem jest bele moke, sladkega, mastnega ... Zdrava hrana je dražja.

Do neke mere si prepoznaven Ljubljčan, mimoidoči te poznajo. Imaš kakšne redne stranke?

Uh, ja, neki pa se jih je nabral. Vrsto let nazaj sva v bistvu jaz pa še ena oseba začela s kartoni žicat na Čopovi. Pred tem so bili samo kakšni muzikantje tam. Dosadno je z besedami nekoga ogovarjat, jaz sem tam, če me kdo vidi, če ima toliko sočutja, je kul, tu sem. Na kartonu piše: Sem sladkorni bolnik tipa 1, lepo prosim za donacijo za hrano. Najlepša hvala! Na drugi strani: Zaradi bolezni nezaposljiv, zbiram za preživetje. Najlepša hvala! Na zavodu za zaposlovanje so me predali naprej, obdelali so me psihiatri, doktorji, delali IQ-teste, ni, da ni. In so se na koncu odločili, da sem nezaposljiv. Saj je res, kdo me bo zdaj tazga vzel v službo. Tista leta, ko bi še lahko delal, sem si hors pa belo prtisku v žilo. In me noben tazga ne bi vzel. In še ta sladkorna ...

Koliko denarja zaslužiš na dan? Koliko ur preživiš »na placu«?

Odvisno. Lahko se zgodi dan, ko pride nekdo in mi stisne petdesetaka al dvajsetaka. Pride pa dan, ko nič ne dobim. Na placu preživim tudi po osem ur, zadnje čase tudi več. Moram reči, da je kr sranje na ulici. Pa dejmo še mal reklame narest za 24 ur na POP TV ... Pač so objavili prispevek, kako se folk po Ljubljani zadeva. In imam občutek, da nas uličarje folk meče v isti koš. Pač, ah, sej to so pa tisti odvisniki, ane.

Ti si bil tudi odvisnik?

Sem bil, ja. In to vsakemu povem. Tega ne skrivam, rečem, da sem se boril s tem. Dvajset let sem vrgel stran, in nikoli več jih ne dobim nazaj. Pri trinajstih sem začel pit, pri štirinajstih s travo, pri osemnajstih se je začela eksperimentacija z iglo. Ko sem pri trinajstih bral knjigo *Mi, otroci s postaje Zoo*, sem čutil neko pripadnost, da bom del zgodbe. Zakaj sem se ga zadeval? Ne vem! Fotr je šel, ostal sem sam pri mladi mami, ki me je pustila pri babici in stricu na kmetiji. Nisem je videl po cele dneve. Mamo sem imel za okras. Je nekje ob meni, ampak je ni. Pri enaindvajsetih sem odšel v Ljubljano. Frenđ je šel v komuno in mi je dal

Clker-Free-Vector-Images

garažo v uporabo. Tam sem živel osem mescev in pol. Epilog: Dva ferrarija se vozta po mojih žilah. Eni ga furajo v živo, men se pa po žilah furata.

Kakšne izkušnje imaš s policisti?

Od slabih do dobrih, do manj dobrih in do takšnih za pozabo. Ko gredo mimo mene in me samo pogledajo, je to dobra izkušnja. Čim se ustavijo, pa je neki že fucked up, te preverjajo ipd. Ko sem bil džanki pa krađu skos, je sranje hitro prišlo za mano. Zdaj se s tem ne ukvarjam več, to je moja zgodovina, nisem več odvisnik od heroina. Igle sploh več ne morem videt, se imam preveč rad, pa preveč mi je vzela. Morem zdaj sam s sabo in s sladkorno shajat. Rad bi še neki časa živel. Zdaj ko sem nekako svoboden, mi je življenje postalo všeč.

Kaj je hujše, hors ali koka? Kaj te bolj uniči?

Kokain je v očeh vseh pozitivna droga. Droga tistih, ki imajo denar. In kokaina navlečen biti je cela umetnost. Med tem pa je heroin druga zgodba. Tako da ju sploh ne bi primerjal. Kokainskega odvisneža še nisem spoznal.

Bi delil z nami eno hudo zgodbo iz svojega življenja?

Okej. S kolegom žicava in mene že grabi, da bi šel po hors, a me prepričuje, da greva po belo. In greva, se rokneva, greva nazaj na plac, žicava. Pa uleti

krimič, tebe rabmo, a res al kaj, ne se jebat. In me vržejo v marico, spotoma poberejo še mojo kolegico, ki je na žalost že pokojna. Na Ig bo treba, v uklonilni zapor. In se peljemo v kibli in med potjo zatipam na tleh v kotu vrečko. Vsebovala je pet gramov napakiranega heroína in pet gramov napakiranega kokaina. To se je zgleda mogu nekdo odmetat in sem pol jst to najdu. Ženska mi takoj pravi, dej mi, dej mi. Na, tle maš štiri peke in odjebi. Razmišljam, kaj bom zdaj naredu, kako ga bom not spravu. Grem v neke oblike zapor, čeprav je to odprti režim na Igu. Vzamejo mi telefon in mi pokažejo, kje mam pojstlo. Nato grem na WC in me do jutra ni ven. In tko zjutri uletim na zajtrk in tam vidim enga tipa, krizira k ne vem kaj. Tastar, dej roko, on da roko, in mu stisnem tle maš. Ni mogu verjet. In pol se ga cel dan nisem rešu. Naslednji dan ob dveh popoldne, ko so me spustili z Iga, sem mel še osem paketkov po četrtr grama. In sm reku, glej, zdej so naju izpustili, peke fuknem gor in bo, kar bo. Sva se dobr oba prheftala in šla v Ljubljano nazaj na ulico. Enkrat pa sem najdu skor pol milijona tolarjev.

Damjan, se ti je kdaj kaj lepega v življenju zgodilo?

Ne, ni! Nič lepega se mi še ni zgodilo.

Kaj pa to, da si se očistil droge?

Dokler sem jaz cele dneve sam, dokler svoj rojstni dan preživljam sam, in vsak božič tudi, pa faking nov let, kaj je tu lepega? Želim si, da bi bila nekeje ena vrata, da bi lahko preprosto zapustil ta svet. Da bi bila to alternativa samomoru. Vrata, greš in te ni več. Ta svet je grd.

Zakaj si privolil v intervju, Damjan?

Zakaj pa ne? Nimam kaj skrivat. Posneli so tudi film o mojem življenju in so me mal, ne vem, kako bi rekel na čim lepši način, zjebal, nama z bivšo punco ukradli življenje, da so sami nekaj pridobili. Režiserka ima življenjski dosežek, vesno, a me niti pozdraviti ne more. Grdo je, da na koncu od vsega tega pompa nimava nič za pokazat.

Imaš kakšno sporočilo za splošno javnost?

Ej, ne vem, kdo pa sem jaz, da bi kar koli rekel? Živim sam zase v svojem svetu, s svojimi pravili, ne oziram se na mnenja drugih. Živite svobodno.

Z Damjanom sta se pogovarjala
Rok Pibernik in Jean Nikolič, 2021

Epilog

KAJ SE JE ZGODILO Z DAMJANOM S ČOPOVE?

Glede na vse, kar ste prebrali, bi rekel: »Fak, kero presenečenje mi je prineslo življenje, še sam ne morem verjeti.« Čopovo ulico sem končno lahko zapustil in jo zamenjal za ponujanje Kraljev ulice skupaj z mojo ljubeznijo. Boriva se skupaj na ulici in živiva v podnajemu. Najemnine so drage, tako da nama prodaja vzame veliko časa. Dan po dan borbava za preživetje, saj se je vse zelo podražilo in se še draži. Mislim sem, da bom zapustil to življenje sam in da ni tam zunaj ničesar več, kar bi mi lahko ukradlo srce. Našel sem osebo, ki me sprejema in ljubi, ne glede na to, kaj sem bil, kaj sem in kaj postajam. Ob njej sem boljši in to mi je všeč. Nič več nisem sam za božič, sam za novo leto, sam za rojstni dan. Sedaj se boriva v dvoje. Lažje je v paru. Hvala bogu za darilo in košček nebes. Če bi me kdo rad kontaktiral oziroma mi namenil kakšno pomoč, mi lahko pišete na e-naslov: bixxxmm@gmail.com. Peace out!

Celo oddajo lahko poslušate na povezavi:
<https://radiostudent.si/druzba/klopca-pod-svobodnim-soncem/damjan-s-copove>.

TOKOKORG, 11.

Moje bivanje v Centru za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog (CZOPD)

Prva dva tedna v ustanovi sta mi potekala zelo počasi. Ne toliko zaradi krize kot zaradi občutka nevklapljenosti v zame popolnoma novi svet. Zunaj sem se džanksov namerno izogibal, razen ko od dilerja nisem dobil robe in sem bil primoran v centru Ljubljane poiskati pripadnika te samouničevalne subkulture, da sem si lahko kupil potrebno za ohranjanje normalnosti. Moram priznati, da so mi tisti ta pravi džankiji, ki komaj govorijo zaradi zadetosti in povrhu še smrdijo, šli na jetra, saj ima ravno zaradi njih folk negativno mnenje o heroínu. Sej ne pravim, da je s heroinom vse v redu, fino in fajn, ampak niso vsi uživalci taki. Nekateri smo poleg heroína fural tudi normalno življenje s službo in družino – brez kinkanja, kraj, prosjačenja in smrdljivosti. Ta izogibanja narkomanom tukaj notri niso mogoča, saj si zaprt še z vsaj 12 pripadniki tega ceha. Verjamem, da obstajata dve vrsti odvisnikov od heroína. Eni so tisti, ki postavijo drogo na prvo mesto. Prepoznate jih po obsežni kartoteki in neurejenosti. Drugi pa so tisti, ki so se na heroin ujeli in so ga sedaj prisiljeni jemati za »normalno« življenje. Njih je težko

ločiti od preostale družbe. So vestni delavci, delajo celo več kot drugi, saj potrebujejo nadure, da lahko vzdržujejo to peklensko razvado. Edino, po čemer lahko prepoznaš drugi tip odvisnika, je, da je v krizi, ker je nestrpen, živčen, smrka, ga zebe in non stop tapka po telefonu in poskuša nekoga priklicati. Če mu robe na ših ne morejo pripeljati, je pripravljen zapustiti svoje delovno mesto z izgovorom, da se slabo počuti. In res se. Zelo slabo. Temu občutku se ljubkovalno reče, da si »bolan«. Drugi tip odvisnika se izjemno trudi, da ta obstranski način življenja ne vpliva na njegov položaj v družbi, in ima vedno v podzavesti željo, da se odvisnosti znebi.

V drugo skupino sem svoj čas spadal tudi sam in sedaj sem na zdravljenju, da se to spremeni. Da se odpovem odvisnosti in začnem živeti (za družbo) na sprejemljiv način. Žal mi je, da je šla žena v program s figo v žepu, ker ga ni dokončala, kajti CSD za vračilo otrok zahteva čistost od heroína. V program je šla najprej ona (zakonci in pari ne smejo biti istočasno notri), prva naj bi ga zaključila in pripravila vse za mojo vrnitev iz programa. Pa je ravno zdaj ona padla v prvo skupino, ko se jaz trudim zapustiti podzavest druge.

Anatej

NEK CESTNIH AJ

Imam svoje mnenje, pa se z njim ne strinjam.

SLOVENSKO ZDRAVSTVO

V petdesetih so v mariborski porodnišnici prodajali otroke. Tam sta bili dve ženski z istim imenom in priimkom in so napačni dali tablete za raka, drugemu so operirali zdrav želodec. Naši zdravniki niso v tem stoletju še nič izumili. Še za slovenski antibiotik Amoksiklav je napisal formulo študent farmacije. Omenim še psihiatrijo, kjer so sama vohunska gnezda, rdeča in črna magija, ki dela kolateralno škodo s strupi, kot na primer psiholeptik kolpiksol, nekoč pa z elektrošoki in lobotomijo.

PA NE OKOL GOVORT!

Črtomir Clonsky

V MOJI »HIŠI«

Mnogokrat sem bil že razčlovečen, ponižan, zlagan in razočaran, a dotični dan bom pomnil celo življenje. Namreč, to ni bil moj dan. Niso bile nočne more, bila je dehumanizacija mene kot osebe. Mnogokrat sem se pijan in zadrogiran nehote polulal, tokrat pa me je polulal nekdo drug. Ne sočlovek, temveč pes. In seveda ne v lastnem stanovanju, ki ga nimam, in ne pes, ki bi lahko bil moj »hišni« ljubljeneč, pač pa pes nekoga drugega. Pes, katerega lastnica ga je ob šestih zjutraj sprehajala v Tivoliju. Šla sta mimo moje »hiše«, ki je v trenutnem obdobju klop. Moje zavetišče, moje vse. Ko me je pes poscal, lastnica ni rekla »gospod, se opravičujem«, temveč je rekla »Aris, pusti to, fuj!«.

MK

TRESK

Strašen pok in lomljenje keramike. Na tleh večji in manjši koščki moje keramične vaze. Muček, skrit v kotu, prestrašen opazuje. Črepinje pospravim in pobožam mucka. Vaz je še veliko, moj muček pa samo eden.

Perica

PRETEKLOST

Preteklost je preteklost z razlogom. Tako naj bi bilo in tam naj bi ostala. Nekateri pa si ne morejo odpustiti. V glavah jih razjeda, vse dokler ne postanejo senca osebe, kakršna so nekoč bili. Napake, ki so jih storili v življenju, prihajajo za njimi. Ko bi se le zavedali, da ne moreš spremeniti vsega, kar se je zgodilo. Ne glede na to, kako močno se trudiš. Ne glede na to, koliko razmišljaš o tem. Ne glede na to, koliko jokaš. Moraš pustiti, da se karte odprejo. Naj se tvoja zgodba prikaže. Ne zavijaj se v negativno. Bodi srečen s tem, kar ti je dano. Živi za danes, ne za jutri. Vstani, pojdi ven in začni živeti. Ker preteklost je preteklost z razlogom. Bila je, zdaj pa je ni več. Zato nehaj razmišljati, kako bi to popravil, ampak jo sprejmi. Končano je, nespremenljivo je – pojdi naprej!

Prettyboy43

MOJA GLASBENA KARIERA

Moja glasbena pot se je začela leta 1974, pri 11 letih, ko sem pri takratnem pihalnem orkestru jeseniških železarjev, zdaj Pihalnem orkestru Jesenice - Kranjska Gora, začel igrati klarinet.

Moj prvi nastop na prostem je bila ob komemoraciji ob dnevu mrtvih, prvi nastop v dvorani pa je bil novoletni koncert v gledališču Toneta Čufarja na Jesenicah istega leta. Veliko smo nastopali tako doma kot v zamejstvu, kjer smo nastopali skupaj z jeseniškimi planinci. Dvakrat smo nastopili tudi v Valjevu v Srbiji, kjer smo na tekmovanju zmagali in prejeli zlati kipec Koste Abraševića. Tudi uživali smo na dopustu v Crikvenici, Umagu in Biogradu na Moru. Finančna sredstva za to nam je dodelila Železarna Jesenice.

Leta 1994 smo gostovali v pobratenem mestu Nagold v Nemčiji, kjer smo imeli čez vikend dva dvourni koncerta. Spali smo v lokalnem hotelu. Vsak član orkestra je prejel takratnih 50 mark za hrano in pijačo. Pihalni orkester Jesenice - Kranjska Gora letos praznuje 150-letnico delovanja, vse skupaj se je začelo leta 1874 v Bohinju, kjer je Nikolaj Bernard ustanovil prvi orkester. Igral sem v štirih orkestrih, in sicer Jesenice, Lesce, Kranj in Cerknica. Ker pa sem izgubil zobe, sem leta 2001 prenehal igrati.

Leta 2001 sem prejel zlato Gallusovo značko in srebrno medaljo Bojana Adamiča, priznanega skladatelja in dirigenta. Igral sem tudi saksofon in nekaj malega klaviature. Prav tako tudi skladam, imam kar nekaj skladb z angleškimi besedili, eno tudi za valentinovo z enim stavkom v mehiškem jeziku.

Viva musica!

Robert Žerjav, Lesce

PREHRANA

Kako sem bil vesel. Zares vesel. Z gospo sem že lani kramljal o vrtičku. Oba imava rada stik z zemljo. Letos pa mi je gospa na moj plac prinesla sadike. Super. Hvala!

Perica

SLIŠOČI

Nisem zleht. Nisem dobričina. Nisem odvisnik. Samo človek sem, ki ponuja Kralje. Trajno nezmožen za delo zaradi moje uboge hrbtenice. Gledam v ljudi, v njihove oči. Vem, vsak ima svojo zgodbo. Ne govorijo naglas. Tudi jaz ne. Ljudje so žive knjige, če jim prisluhneš. Če jim daš možnost, da povedo svojo zgodbo. Jaz poslušam. Imam čas. Tudi če je zgodba žalostna.

Perica

GRĀTIĀS TIBI AGŌ

Zahvaljujem se Kraljem ulice, ker sem lahko prostovoljec. Vsako jutro pridem ob osmih v dnevni center, kjer z vodo počistim pločnike in poberem smeti. Mujo mi da obleke, da se lahko preoblečem. Zaposleni mi prinesejo banjico, kjer lahko vadim razgibavanje – moja fizioterapija za poškodovano roko. Kraljici Noemi in medicinska sestra Jerneja mi zelo pomagata pri okrevanju od poškodbe.

Adis Hero

KLJUVA

Ko si starejši in ostanesh zaradi zlobe sodelavcev brez dela, pristaneš na zavodu za zaposlovanje, sčasoma na sociali. Vmes si najdeš službo, ki jo zaradi *lockdowna* izgubiš. Stiska plačevanja položnic te bremeni in hromi. Težko je, če si sam za vse. Ne da se razumeti, če sam tega ne izkusiš. Odločiš se za prostovoljstvo, trudiš se, trudiš, da ne bi bil konflikten, da čim bolje opraviš delo. V pričakovanju in želji za javna dela. Želja se ne uresniči. Tebi ne. In spet si socialno izključen. Seveda, ko pa nimaš po poplačilu položnic za nič. Streho nad glavo čuvam kot kocko zlata. Položnice. In to je to. Zaenkrat še ne vem, kaj in kako. Stiska je ogromna. Srce je prazno. Misli begajo sem in tja. Poskusiš s pozitivnim razmišljanjem. Samo ne pomaga. Mesec je dolg. Ko mine, pa zopet položnice. Bodite dobro.

Xena

RANE

Obožujem življenje, a ne takšno ... Tole morda komu ne bo všeč, ker sem kao še vedno zavožena džankica. Oprostitutek. S ceste sem šla v sobo, ki sem si jo lepo opremila. »Delam« pri Kraljih ulice – pišem članke, kolikor lahko, a me noga včasih izredno boli in omejuje. Sestra me sprašuje: »Ojoj, a si se špikala v ta predel?« Ne, nikoli se nisem špikala v golen. Ne vem več, kaj je narobe in zakaj ni nobenega uspeha. Te rane naj bi se pozdravile v dveh mesecih, meni se vleče že dve leti in pol. Zdaj pa takole. Nekdo naj ukrepa, ker jaz še malo pa ne bom mogla na WC sama. In zakaj ravno na dan, ko sem naročena k flebologu, pade še probacija? Ljudje, dovolj je. Koliko strahu, koliko sramu, koliko zmerjanja? Vsi o meni vse vedo, ampak ali se kdo zaveda, kdo sem v resnici?

Serpentina

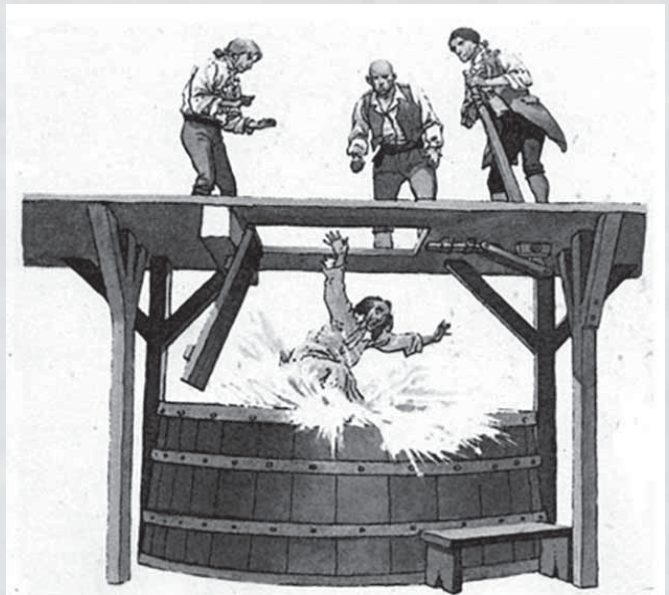
IZSEK ČASA

BOG JE, BOGA NI

Ko se je sovjetski astronaut Titov vrnil iz vesolja, je menda rekel: »Ko človek potuje po vesolju, mu postane popolnoma jasno, da za boga ni prostora ne na nebu ne na zemlji.« Ko se je nekoliko kasneje iz vesolja vrnil ameriški astronaut Cooper, je v povračilo izjavil: »Gledajoč s te perspektive se človek vpraša, kako more nekdo dvomiti o obstoju boga, ki je ustvaril tako čudovite stvari, kot je neizmerno vesolje.«

Po Moskvi pa je krožila naslednja (starejša) zgodbica: Ko se je Gagarin vrnil z vesoljskega poleta, je šel k Hruščovu, takratnemu voditelju Sovjetske zveze, in mu zaupno povedal: »Tam zgoraj je Nekdo.« Hruščov odgovori: »Molči, saj sem že sam vedel, toda tega ne smemo nikomur povedati!« Nato je šel Gagarin k pravoslavnemu patriarhu in mu dejal: »Tam zgoraj ni nikogar.« Patriarh reče: »Saj sem že vedel, toda tega ne smemo nikomur povedati.« (Povzeto po Marko Kerševan: Religija in sodobni človek, Ljubljana 1967, str. 6–7)

ZDRAVLJENJE DUŠEVNIH BOLNIKOV

Kad na štrbunk

Vir: Človek, Velika ilustrirana enciklopedija, MK, 1983

V 18. in 19. stoletju so na Zahodu izumili najbolj nenavadne naprave za »zdravljenje« duševnih bolnikov. Bolnike so pritrdili v lesene stole, da so se mogli komaj kaj premikati. Zdravniki so menili, da utegne nenaden močan strah dobro vplivati na psihično bolezen, zato so začeli uporabljati vrteče se stole in postelje in oblazinjena votla kolesa, v katere so privezali bolnika in ga vrteli s hitrostjo do sto obratov v minuti. Takšno vrtenje je povzročalo bruhanje, nezavest in včasih tudi smrt. Druga taka naprava je bila kad na štrbunk. Nič hudega slutečega bolnika so povabili, naj prečka pod, ki se je pod njim razprl, tako da je štrbunknil v kad, polno ledeno mrzle vode. Opisano metodo so imenovali most presenečenja. (Povzeto po Človek, Velika ilustrirana enciklopedija, Mladinska knjiga, Ljubljana 1983, str. 137)

Zbral in uredil Zoran Radonjić

Foto: Nada Žgank

Mariborska scena:

Goran Šrok – Gogi, Maribor, 58 let

BUKVICE

En prav lep sončen pozdravček od moje velemalenkosti. Kak ste mi kaj danes, dragi moji sovaščani? Upam, da ste dobro, ne glede na vse, kar morate preživljati zadnje čase. Poplave, ujme, nevihte, orkani, potresi in požari. Zemlja dobesedno krvavi in za večji del smo odgovorni mi sami. A se ne smemo kaj preveč sekirat, začeti je treba na novo.

Jaz sem bil takšnih cunamihev vaje, saj sem vsake toliko kajta ostal brez strehe nad glavo. Hudič je, da sem moral vse, kar sem na primer čez poletje ustvaril, v trenutku tudi zapustiti. Gazda ti enostavno zamenja ključavnico po par opominih in lepo se lahko posloviš od kompletno vsega svojega imetja. Še večji hudič pa je, da se mi je to ponavadi zgodilo glih, ko so se bližali božični in novoletni prazniki. No, več kot jezen nisem mogel biti. In seveda sem se kuj hitro s polno paro vrgel v pijančevanje. Držal sem se pijanskega izreka – pijem, da pozabim. Pozabiš pa tega nikoli. Mene vedno zaboli srce, ko se spomnim svojih napak. Klošar biti je napaka. To je življenje ljudi, ki so se v življenju zajebali in poizkušali najti tolažbo v alkoholu in drugih drogah. Osebnost sem poizkusil vse razen igle. Piknil se nisem in se tudi nikoli ne bom. Sem pa zato snifal in žrl tablete.

Dragi moji, ako ne bi našel tolažbe in pomiritve v vseh teh strupih, jih nikoli, verjemite, res nikoli, niti povohal ne bi. Zato danes govorim in pišem mladim, da naj ne gredo niti po pomoti po moji skrajno blesavi in težki življenjski poti. Govorim jim, naj ne pijejo. O drogi je tak in tak že vse napisano, le v šolah bi morali uvesti šolski predmet o odvisnostih. Pred leti sem sam imel predavanja na štirih osnovnih šolah. Upam, da so me tisti šolarji, ki so me poslušali, tudi razumeli, in da do dandanes niso poizkusili nič od tega, kar sem jim »prepovedal« uporabljati. Veste, mi je prav težko, ko vidim pijano in zadrževano mladino, saj vem, kaj jih čaka v življenju. Beda. Ena sama velika zadeta beda na kubik. Verjemite mi na besedo, da nič ni hujšega, kot ko učinek droge mine. Ko mine, te zadene resnica in realno lahko vidiš, kaj si postal. In kaj storiš? Nikoli več se ne dotakneš alkiča ali horseka. Ha, tota bo, ja. En snif pa drugi snif pa si na zelo dobri poti, da zabredeš najgloblje v življenje. Globlje ne gre. Stvarce, kot sta heroin in kokain, ne uporabljaš samo sem ter tja. Ko ga uporabiš enih parkrat, si pečen. Postaneš odvisnik, kar pomeni, da moraš imeti vedno denar za robo. Organizem potrebuje to sranje, da sploh lahko funkcionira. Začneš prodajati svoje vredne stvari, začneš lagat in napizdovati vse po vrsti, in to samo zato, da prideš do snifa ali šusa. Ljudje okoli tebe ti začnejo pred nosom zapirati vrata. Na ulici se te izogibajo in ne preostane ti nič drugega, kot da si priznaš, da si postal eno izmed bitij, ki jih večina ljudi prezira. In se zatečeš na ulico k svojim prijateljem, ki te lepo izurijo preživetja med njimi. Postaneš eden izmed njih, postaneš narkič. V tem sranju sem bil celih osem mesecev in pol.

Bil je čas denarne socialne pomoči. Dvignil sem jo med prvimi in nato ob pivu razmišljal, naj kupim hors ali metadon in se skriziram. Kakor koli že, kupil sem dve flaši ruma, nato brez vmesnih postankov odšel v svojo sobico in se pripravil na boj. Dragi moji bralci, drage moje bralke, sedem dni kriziranja in kozljanja, mrzlice, paranoje in druge muke, ki mi jih moj želodec ne dovoli opisovati. Po sedmih dneh sem shujšan in

Rade Nikolić

bled kot šolska kreda stopil nazaj v svet, nazaj živeti. Vsem narkomanskim prijateljem sem oznanil, da naj mi več ne ponujajo droge. Zagrozil sem jim, da jih bom v primeru nagovarjanja takoj ubil, saj hočejo oni ubiti mene. Nihče me še do dandanes ni povabil nazaj v svoje kroge. S trdo drogo sem tako zaključil davnega leta 1997. Nadomestil sem jo z alkoholom, kar je isto, samo malce drugačno sranje. Zakaj ga ne prepovejo točič? Ako je bila prohibicija že v ZDA, bi lahko tak zakon sprejeli tudi naši velepolitiki. Osebnost bi ploskal, saj verjamem, da je pitje razvejana bolezen, ki povzroča samo nesrečo. Ogromno prometnih in drugih nesreč se zgodi pod vplivom alkohola. A verjetno jaz tega ne bom dočakal. Alkohol je en zelo dobičkonosen posel. Z njegovo prepovedjo bi se verjetno državni proračun zmanjšal za četrtno.

Pa naj za danes počasi zaključim. Dragi moji, ako ga pijete in/ali se drogirate, vam bom dal prijateljski nasvet. Takoj, in sicer res takoj, prenehajte. Ako ne morete sami, vam naj pomagajo drugi. Jaz sem se zdravil pet in pol mesecev. Terapevtka Božena mi je odprla oči in začel sem gledati na svet drugače. Želel bi, da bi imel vsak zasvojenec eno sestro Boženo, saj bi tako spoznal, da živi v totalni megli in da je potreboval nekoga takšnega, kot je ona. Jaz se ji iz dna srca zahvaljujem. Izkoristil bom tudi trenutek in se za vse dobre nauke zahvalil še sestri Mileni, ki je lansko leto umrla. Naj počiva v miru in hvala ji za vse. Za danes je to vse. Bajček, čavček in arrivederci.

Foto: osebni arhiv

Renato Volker – Rene

RAZPETI

Malokateri mesec nudi toliko lepega, dišečega, obetajočega in zavezujočega kot april. Med prvim aprilom in prvim majem je točno 30 dni. Mesec dni, ki podarja prve cvetove, brstenje zelenja, obljubo novega življenja in vonj rahlo oddaljenega poletja. Konec aprila, vsaj zadnjih par dni, se lepo poveže s prvim tednom maja, ko se vera zlije z revolucijo in ponudi aperitiv dopusta. Ne vem, zakaj, ampak travarica se večinoma pije samo na morju. In to za zajtrk.

Prvi april padel na velikonočni ponedeljek, kar je bil zame lep dokaz, da ima bog smisel za humor. Ker kdor za dan norcev od mrtvih vstane, nas ima gotovo rad. Evforija šunke, hrena, potice in pirhov je vedno lep uvod v novo življenje. Če to požrtijo preživiš, seveda.

Letos je bila velika noč v času izteka ramadana. Pa le imamo nekaj skupnega. Mi siti, oni lačni. Res pa je, da mi jemo podnevi, oni pa ponoči. Če imajo kaj. Svojevrstna perverzija je sedeti pred televizijo, jesti žegen in opazovati morijo, ki jo hote ali nehote podpiramo. Ker naredimo bore malo. Sem prepričan, da bi Palestinec Ahmed, ki smo mu v šovu talentov poklonili zlati gumb, raje videl priznanje njegove domovine.

Pravkar sta mi na vlaku sprevodnik in vajenka precvikala vozovnico. Sem vprašal gospo, če je vajenka. In je pritrdila. Ker se je nekaj obotavljala s tiskanjem potrdila doplačila, je inštruktor popametoval: »Kar počasi. Počasi se daleč pride.« S Slovenskimi železnicami gotovo. Bi predlagal kak boljši moto.

Po poti na stranišče sem se zazrl v svoje čevlje. Kupil sem jih pred nekaj meseci na boljšaku. Za pet evrov. Kolegica je še isti dan izjavila, da so dobri in da take samo še njen zobar nosi. To dejstvo ob vsaki novici ob stavki zdravnikov uporabim kot olajševalno okoliščino. Ker če morajo čevlje za pet evrov nositi ... Pred nami je Evrosong. LGBT world cup. Glede na to, da je Raiven izvrstna pevka, pa bi ji vseeno predlagal naslednje. Za spremljevalne vokale bi lahko vzela s seboj na Švedsko predsednico državnega zbora. Na ustni harmoniki jo lahko spremlja evropski poslanec, ki je že prepoznaven v tem delu sveta. S kitaro se bo gotovo izkazal tudi uniformirani major. Če ne drugače, bo vdrl v komentatorsko kabino in si vzel nekaj sekund slave. Za dodaten scenski učinek predlagam ples ob drogu bivšega predsednika države. Čeprav me mika, da bi na robu odra sedela gospa, ki bi enostavno jedla sadni jogurt in ljudem pripovedovala zgodbo o pomanjkanju. Tako, za vsak slučaj. Vrhunec naše glasbene točke pa bi lahko bila aktualna predsednica na motorju, ki bi s tem poudarila pomen ogljičnega odtisa in da bi še lezbijke imele nekaj od tega.

Zeleni Evrope so me letos povabili h kandidaturi za kandidata na volitvah v Evropski parlament. Predlagal sem jim svoj program. Od zveze NATO, ki je kot organizacija največji onesnaževalec okolja, bom zahteval ogljično nevtralnost do konca leta. Vsi dobavitelji streliva morajo v istem času poskrbeti, da bodo vse bombe, rakete in municija iz biorazgradljivih in recikliranih

BLASfemia8145

materialov. K temu me je napeljalo tudi spremljanje kariere Novaka Đokovića, ki so ga natovci kot otroka obstreljevali z raketami, da jim on zdaj vrača z reketom.

In glede na to, da se je okoli prvega aprila govorilo, da bo Musk v Sloveniji odprl tovarno vozil na štrom, še električne tanke. Za nas, Grete, je to dober plan.

Verjeli ali ne, konduktorka mi je pravkar prinesla pod nos vrečko čokoladnih bombonov. Eden naj mi še reče, da Slovenske železnice ne poznajo podkupnine.

Letos nas čaka tudi olimpijada. Sprejemi slovenskih športnikov bodo po novem potekali v Fužinah in Savskem naselju, da bodo imeli fantje in punce bliže do doma. Zato je župan najlepšega mesta na svetu že dal ven razpis za novi navijaški slogan, ki bo nadomestil šovinistična »Kdor ne skače, ni Slovinc« in »Mi, Slovenci«.

Bodoči predsednik države, ki trenutno vedri v Uefi, tudi razmišlja o mehkem ć-ju v priimku. Spomenik smo mu že postavili. PR pač. Morda nas bo tudi on prepričal, da državljani pravzaprav nismo državne prioritete. Za razliko od državnikov.

Glede na to, da so slovenski vojaki junaki v več kot desetih državah po svetu, se ni za čuditi, da so njihovi domačini razumeli naš obisk kot vabilo. Poleg pregovornih zdravnikov in inženirjev, ki se maskirajo v begunce, smo začeli uvažati tudi duhovnike. Nadvse zanimivo bo tudi videvati moderne fante od fare, ki jih bodo blagoslavljali očetje iz Afrike in Filipinov. Seveda pa v teh primerih migracij ne bo potrebe po združevanju družin. Ne bi pa se čudil, če bi se zaradi te ekumenskosti povečala proizvodnja žganjice, ker trezen tega naš človek ne bo gledal.

ZANIMIVO. SPLETNI PIŠKOTKI REDIJO DRUGE!

BOJAN SCHWENTNER

ZVEZA KLOŠARJEV SLOVENIJE

EVROVOLITVE

Glede na to, da so zdaj bistvo življenja evrovolitve in da se tisti, ki bi radi prišli v Bruselj, na vse načine trudijo prepričati volivce, je prav, da tudi mi prislonimo svoj piskrček. Torej, kaj obljublamo v ZKS? Tisto, kar bi morali ponuditi vsi, pa žal nimajo jajc. Umaknili bomo našo vojsko z vseh front in celo iz Slovenije. Vse štrajkajoče bomo poslali na kmečke veselice. Seveda na njihov račun. Naši poslanci v EU se bodo borili, da se izkorenini revščina. Če ne na lep način, potem na grob, saj se itak vse bolj dokazuje, da se le z grobstvo nekaj doseže. Vztrajno

bomo posegali v plačni sistem Evrope. Vsi bodo imeli plače v višini socialne podpore. Od politikov do delavcev. Od doktorjev do direktorjev. Vsi namreč dokazujejo, kako zelo so pomembni, a brez nas socialnih »problematikov« ne bi preživeli. Ukinili bomo sodni zastaralni rok na evropski ravni. Kdor naredi sranje, bo do smrti preganjan. Mislimo, da je to še najboljši način borbe Slovenije v Evropi, saj nas bodo le tako oni vrgli ven in mi ne bomo ne krivi ne dolžni. Pravzaprav bomo postali evropski junaki. Boste videli, da se bomo s tem bojem razlezli kot plevel na travniku in nas bodo velike evropske množice začele oponašati.

Foto: Hotspot AI

Tako nam Manitu pomagaj!

ZKS

PAPARAZZI ZA REVEŽE

Foto: Jaka Prijatelj

Jaka Prijatelj

A majo ljubljanska okrožja še zmer vojne med sabo? Ker Vičani pa uni čudaki iz Vrhovcev smo u ratnom stanju že od praveka. Bajje se tamali še zmer fajtajo za teritorij. Pravijo, da jim uni ne pustijo na jez. Vaaaaži gospoda, džabe vam jez, če je Mali Graben naš. Še vedno nas ločuje proga. Hvala bogu. Predstavlja si, da si mormo delit ozemeje. Koma sekunda. 6ka je naša. 14ka je njihova. Mi mammo dve osnovni šoli oni pa več lukenj na cesti. Če sploh majo asfalt. Mel smo bitke "krvave petke", da smo določil, ker od njih si zasluž pridt v žabarja na sladoleđ. Pa na krosu smo se spotikal. Kva bo mene zajebavala ena Lara iz Vrhovcev? Vredno diskvalifikacije. (Mogla sm met razlog, da ne laufam). Parkrat smo celo šli na Subbodo navijat. Za vse ekipe k so igrate proti Vrhovcem. Rivalstvo prve klase uglavnem. Vse to sam zato ker... nč, kr nej se dajejo. To je še edina fizična zanimacija, k jo majo nove generacije !! 1111 Vič mafija ♥ al neki.

Priloga Društva slovenskih pisateljev Vrabec Anarhist se tako kot spletni portal imenuje po neuklonljivem ptičku iz romana Ivana Cankarja Hiša Marije Pomočnice, ki se je na vsak način hotel prebiti na svobodo in ga lahko razumemo kot simbol večne utopije. Čeprav je vrabček v romanu nesrečno končal, smo ga oživili v prepričanju, da mora biti svoboda temelj družbe in ustvarjalnosti. Prilogo urejata Igor Divjak in Neža Vilhelm.

Miha Blažič – N'toko

GRDO

Foto: osebni arhiv

Leta 2015 sem se mudil v vzhodnonemškem Leipzigu, natančneje v kvartu Connewitz. Prijetna sosenska mi je od takrat ostala v spominu predvsem po svoji objestni grafitarski kulturi. Fasade so bile videti kot bojno polje, polne poslikav v slogu brooklynske podzemne osemdesetih, plakatov za proteste ali grindcore koncerte, tegov in napisov *Fuck the police*; bile so živa upodobitev družbenega dogajanja v mestu. Connewitz seveda slovi kot središče vzhodnonemške anarho-punk scene, ki je že dolgo v prvih vrstah vojne z nepremičninskimi developerji – investitorji, ki silijo v sosenko in si poskušajo prilastiti njene površine za svoje projekte. Ko si kapital prip-ravlja gnezdo v obliki novega hostla, hipsterskega lokala ali fensi galerije, lokalci še isto noč pobruhajo fasade z najgršim naborom barv in najbolj vulgarnimi napisi. Dob-ro poznajo pravilo gentrifkacije: takoj ko začne neke postajati buržujem »lepo«, sledi dviganje cen in izrinjanje manj premožnih prebivalcev. Boj proti gentrifkaciji v Leipzigu je bil vedno srdit in med naborom vojnih strategij je bila tudi načrtna ofenzi-va proti »dobremu okusu« višjih razredov.

Podobni boji za fasade danes postajajo znani tudi prebivalcem Ljubljane. V slovenski prestolnici, kjer sicer ne bomo našli podobnih koncentracij alternativcev in levičarjev kot v Leipzigu, ima grafitiranje bogato tradicijo – od antifašističnih partizanskih napi-sov v okupirani Ljubljani do političnih sloganov, grafitov in muralov sodobnih druž-benih gibanj. Fasade med Trubarjevo in Metelkovo so že dolgo najvidnejše platno za komuniciranje kulturnopolitičnih sporočil, grafiti, nalepke in bannerje pa lahko sre-čamo v praktično vseh podhodih, nadvožih, postajah in busih po mestu. A če se je to v kriznih letih deloma toleriralo, je s porastom turizma in nepremičninskim bumom postalo jasno, da v najlepšem mestu na svetu ne more biti prostora za takšno svobo-do izražanja. Da bi pripravile teren kapitalu, so začele mestne oblasti čistiti ulice vseh znakov upornišтва, to pa nas je med drugim pripeljalo v bizarno ideološko vojno, ki je razklala domačo kulturno sfero.

Jankovičev propagandi stroj je začel ropotati že leta 2015, ko je Mestna občina Ljub-ljana zagnala kampanjo #Človek, čuvaj svoje mesto. Ta je prvič aktivno problematizi-rala vandalizem in nagovarjala Ljubljančane, da naj takšna dejanja prijavljajo policiji. Prvič se je v prestolnico vnesla ameriška ideologija *broken windows*, po kateri naj bi že najmanjše odstopanje od čistoče in reda pomenilo vabilo vsesplošnemu kaosu in kriminalu. Občinska glasila so proglasila, da »popisane fasade in grafiti, ki so najbolj opazni, vzbujajo občutek neurejenosti javnih površin ter zmanjšujejo občutek varnos-ti ...«. Tako je urbani marketing, s pomočjo ambasadorjev Magnifica in Trkaja, začel

Foto: Žigažaga

nagovarjati konservativne instinkte razreda lastnikov – ljudi, ki so obsedeni s svojo lastnino in ki doživljajo revnejše prebivalce kot grožnjo. Ko je gentrifkacija začela spreminjati center mesta iz javnega prostora v skupnost malih posestnikov, se je temu primerno v center selilo tudi predmestno čaščenje nepremičnin. Za malomeš-čana je nepremičnina njegov tempelj, duhovno središče njegovega obstoja, in noben greh ne presega skrutitve te zasebne lastnine. Grafitiranje je tako postalo uničevanje moralnega tkiva mesta, vsak dostojen meščan pa se je bil dolžan v slogu vaških straž postaviti po robu huliganom s spreji v rokah.

Ob tem je občina določila tudi nekaj »legalnih sten«, namenskih površin, kjer je dovolila grafitiranje, in celo financirala nekatere mladinske projekte, češ: evo, mladi-na, izražajte se, ampak le v okvirih, ki jih mi postavimo. Na ta način naj bi se živa ulična kultura čim bolj teritorialno omejila in institucionalizirala ter se vpregla v potrebe turistične industrije, kadar ta želi za zahodno publiko skriti podalpski biser začiniti s ščepcem urbane kulture. Paradoks kampanje #Človek se je pokazal že takoj ob zagonu, ko so na začasno »legalno platno« aktivistke napisale politični slogan, občina pa ga je pohitela še isti dan prebarvati. Vsako izražanje, ki ni spodbujalo njihovih poslovnih načrtov, je padlo v kategorijo »slabega okusa«.

Definicije lepote in urejenosti seveda ne nastajajo v vakuumu – za njimi stojijo kon-kretni interesi, predvsem želja po izrinjanju odvečnih prebivalcev, ki ovirajo nemote-no akumulacijo dobičkov. Boj proti vandalizmu je le drugačen izraz za boj proti neza-želenim ljudem. Tudi sam sem ničkolikokrat doživel, kako so se lastniki pri svojem nasilništvu sklicevali na dober okus. Ko so v stavbi, kjer najemamo prostore za delo-vanje migrantskega centra, letos obnovili fasado, je svet lastnikov sklical sestanek. Na njem so se odločili, da je zdaj treba poskrbeti, da bo nova

draga fasada varna pred vandali, zaradi česar bodo povsod namestili nadzorne kamere. Ob tem pa so se lotili še načrta, kako iz stavbe izgnati našo organizacijo – saj veste, ne spodobi se, da v tako prestižen prostor zahajajo neugledni delavci iz tretjega sveta ... Zagotovo bodo pustili svoje sledove na stenah in hodnikih! Lepše kot je mesto, manj je v njem pros-tora za delavski razred.

Tako je Ljubljana z vedno novimi nepremičninskimi investicijami postajala vse bolj mesto belih sten, svoje lastno zaspano in konservativno predmestje. In bolj ko je kapital hlepel po mestnih površinah, bolj so fasade postajale prizorišče ideološkega spopada. Ko so se prebivalci postavili po robu nekaterim gentrifikacijskim projektom – na primer zloglasnemu Centru Rog, ki naj bi podražil stanovanja v okolici za 50 odstotkov –, so svoje nestrinjanje izrazili tudi z grafiti po spornih površinah, mestne oblasti pa so hitele preusmerjati javno debato na vandalizem protestnikov. Grafitarji in plakaterji so s svojimi akcijami opozarjali na opustošenje mestnih developerjev, županova klika pa je medijem besno kazala napise na stenah in kričala: »A je to kak-šna kultura?! A veste, koliko nas bo to stalo!« Ideološka vojna okoli vandalizma je kmalu razdelila ljudi na dva tabora: tiste, ki bi najraje dodali tudi svoj košček gneva na fasado palače Schellenburg, ter tiste, ki bi radi vse skrunitelje fasad spravili za zapahe. Razliko med prvimi in drugimi najdemo predvsem v njihovem osebnem dru-žbenem položaju – ali so lastniki, ki se ob očitkih o oderuških cenah tudi sami čutijo napadene in se raje postavijo na stran bogatih, ali pa so najemniki, za katere zavez-nišтво z bogatimi nikoli ni bilo na meniju.

Pravzaprav ne preseneča, da so se na strani občinske moralne policije znašli tudi številni mestni kulturniki, ki so sicer nominalno levičarji, a si niso mogli pomagati, da ne bi pokomentirali »pomanjkanja umetniške vrednosti« protestniških grafitov. Oglasili so se vsi od kritikov, kolumnistov in celo predstavnikov zavoda za spomeniško varstvo. Njihova stališča je najbolje povzel Facebook komentator z izjavo: *Sem strogo na strani umetnikov in njihovega ustvarjanja. Toda če so tisto, kar sem videl, grafiti, in če je to čemu podobno, se res ne razumem na umetnost. Zame je tisto uničevanje tuje imovine in posmehovanje pravemu boju za pravice pravih umetnikov. Za kozmo-politanske duše se kakopak ne spodobi, da bi napadali ustvarjalce grafitov, kakršne najdeš v vseh velemedstih, vseeno pa so našli stališče, s katerim lahko varno stopijo na stran lastnikov, ne da bi bili pri tem obtoženi konservativnosti: grafiti že, ampak morajo biti lepi, estetski ali sporočilno globoki. Saj veste, tako kot Banksy! Ljubljanski branitelji dobrega okusa bi morda celo podprli mlade upornike, če bi se ti izražali v obliki kičastih in stilsko nevtrálnih muralov, ki meščane opozarjajo na krivice sveta, ne da bi ogrožali vrednosti njihovih naložb. Pravi umetnik je tisti, ob katerem se lah-ko počutiš prosvetljenega, medtem ko od mladih delavskih družin pobiraš visoke rente.*

In ko smo že mislili, da kulturni dušebrižniki ne morejo iti dlje v svojem malomeščan-stvu, jih je pred kratkim izzval grafitar Murto, ki si je drznil s spreji napasti razstavo Banksyjevih del v centru Ljubljane. Kustos razstave je za medije takoj proizvedel kriti-ko – ne dejanja grafitarja, pač pa njegovega umetniškega dela: *Obiskal nas je nava-den vandal in naredil zmazek brez kakršne koli umetniške vrednosti ali sporočilnos-ti ... Grafitar, ki velja za huligana, ki ni sposoben narediti dobrega grafita ali vsaj nasloviti kakšne pomembne družbene ali osebne teme, kot to recimo počnejo Banksy in veliko drugih grafitarjev. Huligana se imamo zahvaliti,*

Foto: Jurij Kunaver

da smo dobili res lepo ponazoritev, kako funkcionira »dober okus« višjih razredov. Banksyja imajo lastniki radi, označujejo ga za subverzivnega ustvarjalca, ker je vzel uporniško ulično kulturo in jo prepakiral v ličen tržni izdelek, v lahko prebavljivo potrošniško robo, ki plemeniti vrednost sosesk in nosi dobičke galeristom. Na drugi strani pa Murto, ki po stenah zgolj čečka svoje ime, napada prepovedane površine in ne ustvarja vrednosti za nikogar, v očeh lastnikov velja za »mazača«. Mi pa si lahko tu postavimo vprašanje: katero ustvarjanje je dejansko bolj subverzivno, Banksyjeve moralistični kič za razglednice ali Murtojevi napadi na nedotakljivost meščanske zasebne lastnine?

Podjetni razstavljalci Banksyjevih del so ob incidentu našli še en način, kako nekaj zaslužiti. Agencija Kiosk je napovedala, da bo na razstavi zaživel še prostor za grafitarje, s čimer se bo širša domača javnost »naučila ločiti umetnost od vandali-zma«. Ideja je seveda le reciklirana občinska kampanja #Človek, pri čemer se hoče zasebnik še okoristiti s (po možnosti brezplačnim) delom lokalnih grafitarjev. Toda ob njej se lahko nasprotniki gentrifikacije zamislimo: če se bogataši ves čas trudijo naučiti prebivalce prepoznati razliko med »umetnostjo« in »vandalizmom«, zakaj ne bi enako storili tudi mi?

Morda pa bi morali začeti opozarjati na vandalizem mestnih oblasti in njihovih poslo-vnih partnerjev. Kaj pa je 700 Europlakatovih osvetljenih oglaševalskih mest sredi pločnikov drugega kot vandalizem – vdor vsiljenih in agresivnih vsebin v naš življenj-ski prostor? Kaj sta posek dreves in uničenje zelenih površin za županove betonske megaposle drugega kot vandalizem, načrtno uničenje okolja v hitro segrevajočem se mestu? Kaj so elitni nepremičninski projekti in vila bloki drugega kot vandalizem, arhitekturni in urbanistični zločini nad našimi soseskami? Kaj je načrtno uničenje Plečnikovega stadiona ali Kolizeja drugega kot vandalizem, vulgarna skrunitev naše kulturne dediščine s strani pohlepnih privatnikov?

Prebivalci izgubljam o v razredni vojni z lastniki, izgubljam o v ideološki vojni z njiho-vimi dvornimi arhitekti in kulturnimi menedžerji. A če že moramo trpeti njihove ode-ruške cene, odurno arhitekturo in nasilen policijski red, nam vsekakor ni treba priza-našati njihovim fasadam. V diktaturi belih sten je civilna nepokorščina dolžnost. Pos-likane površine seveda niso dovolj, da zmagamo v boju proti gentrifikaciji, so pa znak, da smo ljudje v tem mestu še vedno živi. Da nismo tiho sprejeli vladavine bogatih in njihovega kulturnega totalitarizma. Zato ni lepše umetniške inštalacije, kot je fensi nepremičnina, popisana z debelim črnim sprejem.

Foto: Igor Divjak

Dragan Mitić

Smej se budalo balkanska

*Smej se
budalo balkanska
super, če nimaš nič,
nič ti ne morejo vzeti
a imel si tako lepe lase
precej nekih želja in tako močne roke
in kaj imaš tukaj?
vem, vem: delo, delo
a imel si sveže mleko belo
vsako jutro redno
vedno toplo kosilo
in mirno večerjo
lahko, zelo zdravo
obljube so bile skope
malo več denarja
in nekaj Evrope
in si gradil in gradil
veliko novega
za nekoga drugega
budalo balkanska
vse s svojimi rokami
preko svojega hrbta
dokler so roke migale
dokler je hrbet držal
vse dal
vse kar si imel
ali si to hotel?
da si boš mrzla jutra grel*

*s kratko kavo brez mleka
z dolgim dimom
najcenejše cigare
čez dan namerno
vedno pozabljal
kdaj je čas kosila
in zvečer redno
mrzlim mesnim zajtrkom
iz konzerve se tolažil
srečen, da je vsaj nekaj
in zaspal s skrbjo v glavi:
kaj, če bodo tujcem
še Rdeči križ prodali
ko bo na krožniku samo: nič
smej se
budalo balkanska
super, če nimaš nič,
zares ti nič ne morejo vzeti
samo vedi:
nisi se smejal zadnji
in nisi se režal le ti!*

Poglejte v človeka

*poglejte v človeka
kaj če nimate prav
kaj če on ni len
ker spi čez dan
ker ga tako z lahkoto premaga sen
vsega zdelanega*

*kaj če je samo hudo žalosten
in solze nespretno skriva pod vzglavnikom skrbi
slabo spi
čeprav dolgo
piše in bere napeto zgodbo
vsakdana
z rokami in željami
brez črnila
kaplja navadno kri*

*kaj če nimate prav
kaj če samo prehitro govori
da ne bi slišali
njegovih besed
polnih živih skrivnosti
ker v resnici živi
samo v sebi
zaprt in napet
iz sebe nič ne daje
v sebe vse zbaše
se duši v kupu grižljajev*

*s cenenimi živili
prekriva solze
jih tišči
do dna
do mehkega
ranjenega bistva*

*zato drugič
prej pogledajte v človeka
vi
vzvišena božanstva*

*V tvojih očeh
ni videti ničesa
le rob mokrega neba
kje sem jaz
kje sva oba
še maloprej je bilo drugače vse
gledal sem te
direktno v oči
v zrcalo srca
videl vse
in potem
radovedni pogled drugam
samo en pogled stran
in oči so prazne
razlila se je strast
izlila si me
mene celega
v praznih zenicah
ni videti ničesar več
le rob mokrega neba*

DEČEK Z NOVOGORIŠKIH ULIC, 6.

SAM V DEŽJU

Zbudil sem se »srečko« na temnem podstrešju. Poležaval sem in se obračal na žimnici ter razmišljal, kaj bi počel tega dne. Naposled sem le moral oditi ven, saj mi je postalo že kar zoprno v družbi golobov, ki so godrnjali in kakali povsod okoli mene.

Odpravil sem se ven v mrzel in siv deževen dan. Taval sem po mestu sem ter tja, zdolgočasen, v upanju, da koga srečam. Nikjer ni bilo žive duše. Usedel sem se na klopco avtobusne postaje. Začelo je deževati, jaz sem pa čemel tam zadovoljen, da ima avtobusna postaja nadstrešek, tako sem bil vsaj na suhem. Dan je počasi mineval, jaz pa sem opazoval, kako pada dež, včasih manj in včasih močnejše. Ure in ure sem opazoval sivo nebo, po katerem so se podili oblaki, in avtomobile, ki so vozili, kdove kam. Postalo mi je prekleto mraz, začel sem se tresti in roke so mi otrple in pomodrele. Nisem imel druge izbire kot v dežju oditi dalje. Ni me

več zanimalo, če pada dež, in tudi če bi lilo kot iz škafo, bi mi bilo vseeno. Ves premražen in premočen sem brez razloga odšel v garažno hišo in bebasto obtičal na nekem parkirnem prostoru kot kak pokvarjen zapuščen avtomobil. Tam sem sedel in buljil v betonska tla, medtem ko se je dan prevešal v večer. Končno je postalo prijetno temno in čas je bil, da se odpravim nazaj na podstrešje, v svoje sedanje domovanje. Na poti v podstrešni brlog v dvigalu naključno srečam stanovalca bloka, ki me sumničavo premeri in vpraša: »A vi tukaj stanujete?« Prisiljeno sem se nasmehnil in zdrdral butasto izmišljeno zgodnico o neki Katji, za katero sem vedel, da tam živi. Češ sem na obisku pri njej in podobno. Kar odleglo mi je, ko sem videl, da mi vsemogočni stanovalec nekako le verjame, čeprav sem bil ves zapacan in zaudarjal po golobjih kakcih.

Hitro sem se mu izmuznil, preden bi me še kaj vprašal, in se kot podganica skril v svojo kaščico ter si kar malo nasmejano ob kruljenju lačnega želodčka prižgal

Foto: Dendoktoor

svečo. Vzel sem v roke knjigo o nekih nesrečnih mornarjih in se polagoma izgubil v prebiranju njihovih dogodivščin v noč naslednjega dne.

Marjan Birsar

RUŠENJE

Prejšnji ponedeljek ob dveh popoldne so nam porušili bazo, tj. hišo, kjer smo spali. Nihče ni prišel pogledat, če je kdo notri. V hiši je vsako noč spalo pet do šest ljudi. Jaz sem bil tam od januarja letos, nekateri pa so v podrtiji bivali že več let.

Bager je prišel nekaj dni prej in je najprej izruval drevo. Nekdo je omenil, da bodo hišo prenavljali, in pričakoval sem, da bom imel čas vzeti svoje stvari, večinoma obleke. Ko sem se tisti dan vrnil v bazo, je bila hiša že podrta, kolegi pa so mi povedali, da sta bili med rušenjem v hiši dve osebi, ki sta zbežali skozi okno, saj so bila vrata zabarikadirana.

Ne vem, kje bom spal danes, ne vem, kje bom spal jutri. Nimam več ne spalke ne koca.

Peter Pan

Foto: Aleksander Petric

KDO PRIDE GASITI, ČE KLOŠARJU POĀORI KLOPCA V PARKU?

GREGOR B. HANN (POSTHUMNO)

SIT-NO(RO)STI

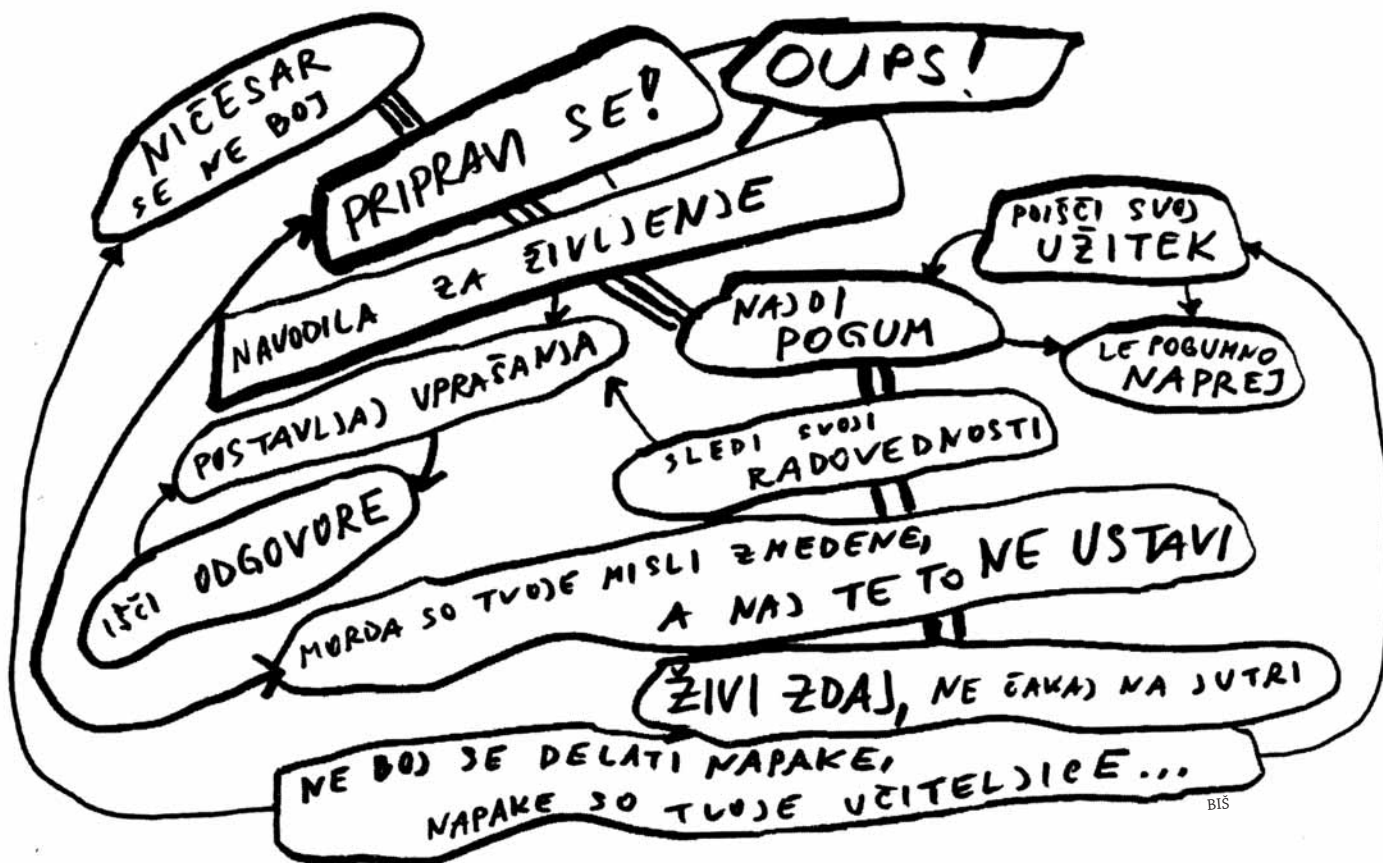
Sita sem površinskih odnosov. Obrnilo se bo četrto leto, odkar sem se preselila zares na svoje; vzela kredit za odplačevanje lastnega stanovanja na tako imenovanem tujem ozemlju, sicer nedaleč stran od tako zvane svoje patrije. Možnost, ki ti jo daje mesto, v bistvu prej iskanje utehe, da ne boš ponovno vsem na oči in sojen, češ »sej to je tista, ki se ji je zmešalo«, ki jo zlahka doživiš v manjših okrajih. Upanje na razbremenitev vsaj tega predsodka pred nerazumevanjem preobremenitve *a priori* osebe, ki ni vzdržala te teže, ki ni imela podpore ne v primarni družini zaradi predvsem sfiženih odnosov, pa tudi ne pri tako zvanih prijateljih, kjer so bili le megleni odnosi in ni bilo tiste pomembne sestavine, namreč da ti je resnično mar za osebo in ji znaš prisluhniti. Pa saj če si preveč normalen, za moje pojme, ni drugega izhoda, kot da se ti dejansko zmeša v tako zmešani družbi in zmešanem sistemu, ki ga živimo in podpiramo iz licemerstva (in) lastnih interesov. Kjer ni prostora niti za kanček tako opevane empatije. Umetno sestavljena družba individualcev, ki pridno skrivajo svojo ranljivost tudi za pretiranim, razuzdanim uživanjem alkohola, morda se skrivajo v pretiranem delu, športu, spolnih odnosih, igrah na srečo, sladkorju, hrani, kajenju (itd., itd., lahko tudi v nedogled), in ki jim je – nekaterim – očitno postala skupna vrednota le zabava.

Lastni vpogled v to, kaj mi prija in kaj ne, sem že več kot pol svojega življenja poznala, a kaj, ko se mi je s pogostim preseljevanjem, kljub želji po ustalitvi, tisti občutek »tukaj sem doma« neizprosno vedno znova izmuznil. Kako se spoprijeti

z opevanimi življenjskimi izzivi, ko ti postanejo že primarne potrebe, namreč že samo potreba po varnosti, neizpolnljive? Kaj šele izvajanje česa kompleksnejšega ... Od kod črpati voljo, moč in elan, ko ti perutke (že prezgodaj) odrežejo?

Pa kaj je sploh norost? Povejte mi. Meni je nerazumljenost. Kaj je noro? Pa dobro, še raje imam izraz nenormalnost. Buri, straši duhove, mar ne? Kaj je potemtakem »normalno«? Ali ni samo nek družbeni konstrukt sprejemljivega, tega, kar se (ne) ujema z lastno »kulturo« obsojajočega? Nekaj izstopajočega iz običajnih utirjenih vzorcev delovanja v rutinski vsakdanjosti. Norost. Za Zahodno kulturo je to nekaj, kar je treba zdraviti z medikamenti. Seveda, gremo podpirat lobije farmacevtske industrije. Je ta rešitev »najlažja« ali tudi morda najboljša? Dolgoročna zagotovo ni. Preverjeno na lastni koži, hvala. Aja, še bolje, te osebe je treba odstraniti (iz vidnega polja), pa sej obstajajo inštitucije za to, mar ne? Za katere so prav namensko tam in te norce bodo ja tam poštimali, da bodo vsaj relativno sprejemljivi ali pa vsaj ne moteči, a ne? Si že bil_a tam? Si doživel_a tretma? Morda poznaš (vsaj z druge roke morda) preživelca oz. preživelko, ki so jo oziroma so ga tja napotili in ji/mu resnično prisluhnili? Povem vam iz prve roke, to je nehumano. Pa si se sploh kdaj pogovarjal_a s tako imenovanim norcem? Ali se samo norčeval_a iz njega?

Tibu

ČE KRUHA NI, POTICO JEITE
(kao sonet Mariji Antonjetti)

∞ 0 ∞

fruscht'k: n'č

0 ∞ 0

malca: n'č

∞ 0 ∞

kosiv: kisu zele, star kruh
n'č kobase

0 ∞ 0

večerja: n'č, ocvrto po francosko

∞ 0 ∞

noč in dan: nič je Neskončno
neskončno je Nič.

Bathai Lajkitt

P. S.

0 domovina, ti si kakor Vlačuga,
kdor te ljubi, ga zasmehuješ!
Ivan Cankar

IN MEMORIAM: CHA-CHA

Očitno je prišel čas, da se izdam. Da izdam Cha-Cho in njeno pot. Ob tem nimam nobene slabe vesti. Nasprotno, ponosen sem na to, kam me je življenje izstrelilo, in če tega ne bi bilo, bi bil prikrajšan za marsikatero izkušnjo v življenju, če ne celo za življenje samo. Vem, sliši se izredno grdo, sploh do družine, ki sem jo zapustil, pa vendarle, zgodba bo povedala svoje in to potrdila in opravičila. To je najpomembnejše sedaj, ko gledam 16 let in pol nazaj v preteklost.

Ulica je dolga, široka in bogata. To je slavni rek, ki ti pride na uho, ko začneš svoje življenje na cesti. Še zdaleč ni vsega konec, sem si rekel, mogoče nasprotno, popolnoma nov začetek, popolnoma nov in drugačen socialni krog ljudi v okoliščinah, ki so sledile. In ja, res je. Ko sem se razšel s svojo družino, sem ostal sam. Popolnoma sam. Nobenih domačih oči in pogledov ni bilo več prisotnih. Odšel sem v sebi neznan svet. Nikdar poprej obiskan do te mere. V svet ulice in betona. Moja življenjska filozofija, psihologija in sanje so se v danem trenutku sesule kot hišica iz kart. Zavedal pa sem se nekaj stvari. Si popolnoma sam, ne poznaš nikogar, nihče več ti ni prijatelj in prepuščen si samemu sebi. Samo in zgolj sebi.

Potreboval sem odgovornost in sočutje očeta, pri čemer mi zaradi svoje nepremišljenosti ni uspelo pri družini. Danes je popolnoma drugače, družina je na prvem mestu, čeprav ne živimo več skupaj. Tudi otroku sem to kasneje na njegovih ramenih v joku pojasnil in ga prosil opravičila. Otroku mi je oprostil in ena ogromna umazana skala se je v tistem trenutku odvalila z mojega srca. Neprecenljivo. In tako je obveljalo do danes. Bilo mi je pomembno, da zopet srečam neke oči, da jim zaupam in jih vodim skozi življenje, a tudi, da neke oči mene srečajo in me vodijo skozi življenje. In zgodilo se je zelo hitro. Naj omenim, da sem v Ljubljano prišel konec avgusta 2007. Doma smo imeli vedno le črne živali. Vsaj kar se tiče psov in mačk. Toda nikdar nisem imel samo psa zase. Da bi bil le jaz njegov vodnik in skrbnik. Tokrat je bilo drugače. Tudi jaz sem začel iskati spremstvo, ki me bo spremljalo na poti, kamor sem zašel. To naj bi bila pes in pa dober in zaupanja vreden odvetnik, ki sem ga nujno potreboval. Oboje je prišlo. Cha-Cha že po treh mesecih betona in ceste, odvetnik slabo leto kasneje.

Na začetku spremembe socialnega kroga sem spal na železniški postaji v Ljubljani. V garderobah poleg WC-jev. Tam je bilo toplo in še nekaj klošarjev je delilo prostor z mano. Bival in živel sem na cesti. Na surovem mrzlem betonu. Nato je prišla Cha-Cha. Toliko vrhunskih trenutkov, kot sem jih preživel z njo, nisem z nikomer. Niti s svojim otrokom. Priznam! Z njo sem bil sedem let. Prvih poglavitnih. In letos bo zaključila diplomsko nalogo Fakultete za modo in design in se zatem vpisala na magisterij Akademije za likovno umetnost, smer Ilustracija. S Cha-Cho sem preživel 16 let in pol. V 17. letu njene vitalnosti in polne sreče in zdravja me je malenkost naglušna letos zapustila. Podnevi je zadnje leta dobro videla. Tudi ponoči. Nikamor se ni zaletavala, ko je v temi hodila po hiši. Le sluh se mi zdi, da jo je zadnje dve leti malo oviral. Vohala je normalno. Svoje označene sledi je prepoznavala povsod. Vsak dan. To sem opazil in na tem gradil in ji zaupal. Na povodcu je preživela prvo leto in pol. Kasneje le še na kolesu in rolerjih. Nadaljnjih 15 let je bila Cha-Cha popolnoma svobodna in osredotočena na znanje, ki ga je osvojila v tem letu in pol, in na svoj instinkt, ki je bil za moje pojme izjemen. Dedek je bil mešanček – ovčar s ceste, babica rotvajlerka, ustvarila sta nekaj podobnega labradorcu, ta pa je potem po besedah očitidcev opravil z neko pinčevko, in to kar na frančiškanskih stopnicah

Foto: osebni arhiv

na Prešernovem trgu v centru Ljubljane. Pinčevka je bila namreč premajhna in stopnice so bile prepotrebne. In na svet je prišla Cha-Cha. Bila je mestna psička. Ljubljano je poznala do obisti. Od Črnuč do Rakove jelše, od Fužin pa do Šentvida. Večinoma sva ulice križem kražem obdelala peš, s kolesom ali rolerji. Cha-Cha je v Ljubljani vedela tudi za vsak skrivni kotiček. Hodila in spremljala me je po pločnikih ob stavbah, čez prehode za pešce, če pa je bil semafor, je rdečo prepoznala po signalizaciji za slepe. Vedno pa je v križiščih razumela *stoj, počakaj* ali pa ob zeleni luči *priidi, greva čez*. Povodec sem ob ukazu stoj vedno malo močneje zategnil, a sčasoma tudi to ni bilo več potrebno. Bila je partner v dobrem in slabem. Zvest in čuječ pasji partner. Včasih je morala poslušati celo znanost o varnosti. Na dolgo in široko. In osvojila je cesto do potankosti. Odzivala se je tudi na plosk. Točno je poznala moj zvok. Vedno je moral biti podoben. Navadil sem jo na močan, oster plosk. Zaploskal sem večkrat zaporedoma. In je prišla. Nikdar nisem ploskal brez zveze. Plosk je imel vedno namen. Da sva potem odšla ali da je malica na terenu ipd. Vmes so bile poti njene. Včasih tudi po nekaj ur in več. A ob plosku se je vedno vrnila k meni. In nanj je bila odzivna do zadnjega dne svojega življenja. Kljub poslabšanju sluha. Poznala je tudi moj žvižg.

Eden mojih hobijev je bila in je še vedno tudi fotografija. In s Cha-Cho sva ustvarila mnogo izrednih portretov. Naučena je bila tudi poziranja. Naučila se je čakati, ne glede na to, kako daleč stran od mene je bila, da je kader, ki sem si ga zamislil z njo, uspel. Usha, njena naslednica pasjega prestola, jih že posluša. V slabem letu druženja s Cha-Cho se je veliko naučila. Mestna prвина uka in discipline za nadaljnje življenje v pragozdu, kjer je zadnja tri leta bivala Cha-Cha. O tem, o uku in o Cha-Chi, pa tudi o Ushi, katere življenje bo popolnoma drugačno, saj je moj osebni napredek kvalitativni preskok, bom pisal drugič. To bo druga filozofija, druga pasja inteligenca, drugačna psihologija, drugačen bivanjski prostor. In tudi o tem, kako dopuščati psom svobodo in jim predano zaupati, bom kaj napisal.

Zate Cha-Cha sem skrbel neprecenljivih šestnajst let in pol, in zagotovo vem, da se bova nekoč, nekje, tam v prostranih svobodnih širjavah zopet srečala. Neizčrpana in neprecenljiva hvala za zvesto spremstvo in vsak podarjen dan, ki si ga delila z menoj. Ogromno in še več si me naučila o življenju. Tako o pasjem kot o človeškem. Hvala ti nešteto krat. Mirno in svobodno potuj moja RITA & TAČKA.

Hvala ti za vse, Cha-Cha!

MG

FEAR AND LOATHING IN LAS VEGAS

Ko sem bil pred davnimi leti službeno v Los Angelesu, sem izkoristil priložnost in se odpeljal še do Las Vegasa. V žepu sem imel 200 dolarjev, namenjenih za tamkajšnje igralnice. Lotil sem se igre punto banco, kar mi je kmalu prineslo 6300 zelencev. Pustil sem si 500 v žetonih, ostalo sem na blagajni zamenjal za gotovino. V drugi rundi sem priigral dodatnih 5900 dolarjev, tako da sem imel spet 500 zelencev za nadaljnje igranje. Naslednjič sem dobil 12.600 dolarjev in tako dalje vse do 37.000 dolarjev. Na blagajni so bili sumničavi, prosili so za moj potni list ter me poskusili prepričati, da mi dobitka ne izplačajo v gotovini, pač pa v čeku, ki bi ga lahko unovčil za igre v kazinoju. Trmasto sem jih zavračal, tako da so mi naposled dodelili suito v njihovem hotelu ter dali kup gotovine. 37.000 dolarjev. Moja suita je bila v 11. nadstropju in začelo me je skrbeti, da bi kdo prišel, me vrgel čez balkon ter pobral moj denar, zato sem celoten znesek skril v hlače ter se odpeljal nazaj v Los Angeles. Kupil sem avto Grand Cherokee ter prodajno robo za svojo firmo. Plačal sem tudi prevoz avta z ladjo v Evropo. Domov sem se vrnil s 16.000 dolarji. Moja bivša žena se je razburila, češ da imam ta denar gotovo od kakšnih žensk, ki sem jih imel v Ameriki, tast pa je prinesel rakijo, da sva nazdravila. Mojih 200 dolarjev se je izkazalo kot naložba v velik kapital. Nikoli več nisem šel v igralnico.

Sedežna

Leah Artist Mihalic

025
KRALJI
ULICE

PEZA LAJFA

Svojega življenja se spomnim nekako takole. Ko sem spregovorila prve besede, sem se že znala zahvaliti. Babicam in dedkom, mami in očetu. Ker sem bila prvi otrok v širšem družinskem krogu, so me vsi crkljali in nosili vsepovsod. In potem osnovna šola, bila sem odlična na peto potenco, perfektna odličnjakinja, a kaj bi počela z življenjem, nisem vedela. Babice in dedki so pomrli, še danes ne znam opisati, kako jih pogrešam. Zatem so se začele težave z mamo, izredno problematično »pubertetnico«, ki je mislila, da je žur smisel življenja. In potem pride preskok v prihodnost, hard del, ko sem bila vesela, da je poletje, da sem lahko prespala na klopci, ne da bi me tresel mraz. Bilo pa je hudo pozimi. S kovtri. Zadekana. Star skvot. Tam se najde kak stiropor in lahko celo sproščeno zaspiš, le da se do jutra grozno ohladiš. Zbudiš se brez lastnine, ker ti jo je med spanjem izmaknil bližnji, ko si sproščeno spal. Ja, resna ulična dilema je, ali spati ali čuvati svoje premoženje.

Serpentina

NAMIŠLJENO ME NI

In evo mene spet v mojem lokalčku, pijem kavico in pišem te besede. Spet je prišel »tisti« dan v mesecu, pa ne tisti, da bi dobila menstro, prišel je tisti dan, ko pride tašča na obisk. Takrat grem jaz v ta lokalček, da se ne srečava. Saj veste, kakšne so nekatere tašče, čeprav stvari čisto drugače tečejo, kot so prikazane gospe. Pa naj bo tako, kot sama želi. Zdaj me to več ne moti in me ta obisk in moj nujni pobeg več ne bolita, kot sta me nekdaj. Zdaj razumem, da ona ni sposobna svojega sinčka spustiti iz rok. Še vedno sta v nekem smislu povezana s popkovino. Pa naj ima dve ženski v življenju na prvem mestu, saj ne čuti do obeh isto. Zato nam vsem želim čim boljše sodelovanje. V bistvu naj ostane tako, kot je. Ona imaginarno ne ve zame, jaz bom šla na kavico, moj partner pa naj glumi, da me ni v njegovem življenju oziroma da ne živim tam. Presneto, zdaj ko sem se razpisala, pa razmišljam, kako da ne opazi, da je stanovanje čisto, da je kopalnica očiščena v nulo? Ena vrata pa kar sama zapre. In to so vrata od sobe, v kateri bi lahko videla kakšno mojo stvar, npr. jakno, majico, torbico. Samo da me namišljeno ni. Ja, točno tako. Namišljeno me ni. A smo odrasli in dobro vemo, kako stojijo stvari. V resnici nam je vsem kristalno jasno, kako in kaj. Kavica je pošla, jaz pa že komaj čakam, da vidim svojega srčka. Ker je že čas.

Kurica

Kraljevi recenzor:

KAVČ FESTIVAL

Organizatorji Kavč festivala, ki umetnost pripelje kar h gostiteljem domov, so se tudi letos spomnili na zvesto kraljevsko publiko. Tako je 21. marca, na veseli dan izplačila socialne podpore, obiskovalce našega dnevnega centra na Pražakovi ulici še dodatno razveselil duo iz Francije in Velike Britanije – Bloove. Kot je mogoče uganiti iz imena, gre za preplet groova in bluesa, ki ga je na naše dvorišče pripeljal kar upokojeni gasilski avto. Takoj naslednji dan, 22. marca, pa je zasedba ESMA3 zanetila iskrice za stanovalce Knobleharjeve. Francoski etno band je zvenel dovolj blizu balkanskemu folklornemu izročilu, da so se mnogim sprožile roke proti nebu ter zaprle oči. Nekateri so se s pomočjo glasbe celo vrnili med neke stare spomine, za nekaj minut pa je očarano prisluhnila tudi mimoidoča četica iz sosednjega vrtca. Hvala organizatorjem ter glasbenikom za lepo izkušnjo, upamo, da se ponovno vidimo prihodnje leto!

Maruša Ivančič

Foto: Jean Nikolič

KINODVOR: POLETJE '91

»Film nas popelje v obdobje osamosvojitve Slovenije. S pomočjo zapisa kamere za domačo rabo dobimo uvid v preproste ljudi tistega časa. Tudi moj brat se je javil, da brani našo Slovenijo. Malce so mi stopile solze v oči. Hvala Kinodvoru za brezplačen ogled.« Xena

»Če si dovolj star in ti spomin seže dovolj daleč, te bo ob filmu Poletje '91 preplaval občutek nostalgije po času, ki ga nikoli več ne bo. Na platnu Kinodvora se vrtijo domači videoposnetki, ki nas popeljejo v čas osamosvojitve v letu 1991. Zame je to čas igre, poletnih kolonij, vrtilčkov, sladoleda Lučke, rumenega fičota in Živ žava.« Jerneja

Vir: Kinodvor

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ

»Imeli smo možnost vodenega ogleda etnografskega muzeja in smo se odzvali. Z veseljem sem se ga udeležil. Ogledali smo si stalno zbirko in lahko povprašali, kar koli smo želeli. Preostale zbirke smo si ogledali sami. Zanimivo in poučno. Vesel in dobro razpoložen sem se odpravil domov.« Perica

»Na Kraljih ulice imamo zelo zanimive ogledne razstave, ki nam jih brezplačno omogočajo različne kulturne ustanove. Dodana vrednost je, če si jih lahko ogledamo z vodičko, ki nam odgovori na zastavljena vprašanja in poudari podrobnosti, ki jih morda sami ne bi opazili. Skupinsko lahko po ogledu še retrospektivno podebatiramo. SEM, hvala!« Jakob

Foto: arhiv KU

KONCERTNI UTRINKI: MARČEVSKO MALO MEŠANO

Dejansko je tako tudi bilo. Malo mešano, mogoče celo preveč, mogoče zmešano, vsekakor pa vse skupaj za eno odlično mineštro ali prvomajski golaž, ki vam ta trenutek dela družbo ob prebiranju majske številke Kraljev ulice. Začelo se je s francoskim bendom Cathedrale, ki so s svojim sicer kratim, a udarnim post punkom 5. marca dodobra razgibali Galo halo. Dva dni kasneje so v Komuni Kina Šiška nastopile stare znanke z Menta, Moskovčanke Lucidvox, ena najvidnejših zasedb aktualne ruske glasbene avantgarde. V Klubu Gromka je 28. marca nastopila ena izmed najaktivnejših (in najatraktivnejših) skandinavskih zasedb mlajše generacije Miman, ki glasbeno »prepleta afriški jazz, azijski folk in namišljene nordijske songe«. Za konec smo skočili še v Španske borce, kjer se je

Lucidvox

Foto: Jože Balas, Foto Note

Cathedrale

Foto: Jože Balas, Foto Note

odvil zanimiv in odličen festival (Ne)poslušno 2024, »kjer se na koncertih, delavnicah, predavanjih in v drugih formah križajo raznovrstne mejne glasbene prakse«. Za začetek nam je uspelo ujeti tri koncerte, za kar se zahvaljujemo umetniškemu vodji festivala Tomažu Gromu. V četrtek, 28. marca, so nastopili DARA Strings (Biliana Voutchkova, Isidora Edwards, Elisabeth Coudoux in Joanna Mattrey) in trio Luka Zabrc, Margaux Oswald, Aurelijus Užameckis, naslednji dan v petek pa nas je očarala predvsem vibrafonistka Taiko Saito, ki je nastopila skupaj z bobnarjem Janom Roderjem in kontrabasistom Michaelom Grienerjem. Z golažem ali brez – živel prvi maj!

Jože Balas, Foto Note

Taiko Saito

Foto: Jože Balas, Foto Note

Defonija

Foto: Jože Balas, Foto Note

Tomaž Grom, zavod Sploh

Foto: Jože Balas, Foto Note

Joanne Mattrey, DARA String

Foto: Jože Balas, Foto Note

Foto: JN

Izza rešetak:

Taubi

PENOLOGIJA: MARJAN ČANDER

Za g. Marjana bi lahko brez skrbi rekel, da je človek, ki dobro pozna zapore. Ne kot zapornik, temveč kot pedagog in penolog, ki se je v zaporih ukvarjal s težavami zapornikov. Se pravi, druga plat medalje.

Vaše delo na področju penologije?

V sedemdesetih sem bil mlad pedagog v mariborskem zaporu. Od takrat se spomnim nekega mladega obsojenca. Izmučenega od neurejenega življenja. Razbil je steklo na kiosku in ukradel kozarec kumaric. Sodnik mu je prisodil leto zaporu v upanju, da si uredi življenje. Začetki kurjih tatov? 34 let sem delal na tem področju in mislim, da sem se ukvarjal s tisoči zapornikov. Z njihovimi stiskami in težavami. Za svoje delo sem dobil tudi plaketo leta 2008, in to si štejem v največji ponos. No, če sem odkrit, sem še najbolj ponosen na srečanja s tistimi zaporniki, ki sem jim pomagal in zdaj živijo tako, kot zakon zahteva.

Eden vaših večjih uspehov ...

Ne vem. Najbrž ta, da sem se v letih 2007/2008 še posebej angažiral pri zakonodaji in praksi – sprememba obravnave zaprtih oseb zaradi prekrškov – in mi/nam je uspelo zmanjšati število zaprtih oseb z več kot 7000 letno na le nekaj zapornikov. Preostale pa je moralo sodišče napotiti na DKD (danes DSK) oz. izjemoma v odprti režim. Tu pa so se dogajali zares veliki nesmisli in nepravilnosti, saj so se kazni za prekrške le seštevale med prestajanjem posamezne kazni in so bili (revni) posamezniki iz »rovt« (vrha Pohorja oziroma Slovenskih goric) zaradi prekrškov v prometu in nezmožnosti plačila nekaj deset evrov tudi leto ali več v zaporu. Dlje kot vinjeni vozniki s smrtnimi posledicami.

KPD se je preoblikoval v ZKPZ. Zakaj?

Ko sem še delal, v obdobju KPD-ja, je bilo v zaporih zelo dobro organizirano in vodeno delo obsojencev v in izven zaporu. Obsojenci so se zelo radi zaposlili v zavodu, saj so s tem dobili nekakšne »privilegije« (dodatna hrana, TV in »mir« pred pedagogi in pazniki). In še ob odpustu so dobili pomoč. Zdaj pa so zaporji postali bolj pasivni pri iskanjih rešitev obsojencev ob odpustu, pa tudi tako je težje zaprtim med bivanjem v zaporu. Seveda je treba vzeti v obzir tudi to, da je vse več zaprtih tujcev, kar pa ne bi smela biti težava, če je prava organizacija. Poudarjam, da se lahko s pravo organizacijo reši vsaka težava. Tega pa danes žal ni več, vsaj ne na tak način, kot je bilo nekoč.

Povejte kaj o načinih prestajanja kazni.

Sam sem se angažiral za možnost alternativne izvršitve kazni zaporu za večino (izjema so spolni delinkventi in večkratni zaporniški povratniki in seveda hujši kriminalci), a so kljub temu zaporji še vedno polni slovenskih kurjih tatov (v zadnjih letih je tudi nenormalno veliko žensk) s kaznijo do dveh let zaporu, kjer je predpisana kazen DSK, ter kazni do treh let, kjer je možnost izvršitve vikend zaporu. Bistvo te ideje je v

Foto: arhiv MC

Marjan Čander

ohranitvi delovnega mesta zapornika in v socialnih stikih z domačimi in okoljem. A vse gre žal po starem naprej, za tiste nesojene uboge tatiče.

Zapor še služi svojemu namenu?

Dvomislim. Število slovenskih zapornikov narašča, čeprav se je število kriminalnih dejanj v zadnjih 30 letih prepolovilo. To kaže na vse večjo represivno naravnost tako družbe kot politike in posledično sodstva. Sodniki_ce in tožilci_ke so odvisni od volje poslancev DZ-ja in slepo sledijo njihovi agendi. Za nadzor nad zaporji je bila ustanovljena Uprava za probacijo s 56 vrhunsko plačanimi strokovnjaki, a vse gre po starem naprej. Zaporji so prepolni zapornikov s kratkimi kaznimi in pogojne kazni so igra na srečo. Torej, komu služijo zaporji?

V Ljubljani gradijo nov zapor.

Zakaj? Naj navedem en primer represivnosti za bolj polne zapore. Pogojni odpust, ki je bil določen za polovico kazni, so prestavili na dve tretjini kazni. Sem kar prepričan, da gre tu za represivnost kot interes določenih združb (gradbeniki, politiki, arhitekti itd.). Na primer v Ljubljani, kjer gradijo v Bizoviku elitni stanovanjski konglomerat. Sicer je ta program že zaustavil dr. Šturm, zdaj pa so začeli znova. Čemu nov mega veliki in luksuzen zapor, v katerem se bodo zaprte osebe »prebujale ob ptičjem petju«, ker bodo na strehah apartmajev nasajena drevesa, grmičevje ipd.? Namesto da bi raje izboljšali redno zdravstveno oskrbo prebivalstva Slovenije. Nov zapor je zame nepomemben in odvečen. Preprosto vrnimo zaprte tujce, ki jih je vse več zaprtih pri nas, v tujino, v državo izvora, in naj se oni ukvarjajo z njimi, ne pa da tu skrbimo za njih. Morda kdo tudi razmišlja, da je zapor odločujoč za preprečitev kaznivih dejanj, a je že dr. France Brinc sredi devetdesetih dokazoval, da je odločujoči dejavnik starost ljudi in socialna mreža, tj. družina, zaposlitev, okolje. Pri tem pa zaporji danes nič ne pomagajo.

Je naša kazenska zakonodaja dobra ali bi jo bilo treba na novo napisati?

Naša kazenska zakonodaja je že dovolj vpeljana in ostro sankcionira večino storilcev kaznivih dejanj. Vse bolj, saj se vsake toliko časa dvignejo kazni, zdaj že do dosmrtnega zapor, in temu sledijo tudi vse druge kazni. Toda naj poudarim, da je še vse preveč »komunističnega/SDV« odločanja o statusu zaprtih oseb. Podobno kot opisuje dogajanja v zaporih in delovnih taboriščih dr. Milko Mikola v svojih raziskavah.

Za konec ...

Končal bi z mislijo, da bi namesto stotih milijonov za moški

zapor in predvidenih 46 za ženski zapor, za zvečanje kapacitete za 46 oseb, kar pomeni milijon za posteljo, in vse višjih stroškov izvršitve kazni zapor (smo med najdražjimi na svetu) vlagali v status ljudi, tudi brezdomnih. Na višji ravni kot v osemdesetih in predvsem v devetdesetih letih, ko je prišlo do vala ustanavljanj javnih kuhinj, bivalnih prostorov ipd. In še najbolj ... v večje razumevanje ljudi. A temu se aktualna politika ne posveča. Medsebojno obtoževanje/blatenje najvišjih in drugih predstavnikov oblasti pa ne pripomore k dogovorom in razumevanju težav »drugih«. Vse preveč postajamo sami sebi in svojim najbližjim dovolj.

MOJA POT

Noemi, najprej bi se ti lepo zahvalil za lepo presenečenje – za paket. Si edina, ki se je spomnila name, res hvala ti. Bi ti pisal že prej, ampak nimam za pismo in znamko. Sedaj sem ju dobil od socialne delavke in lahko bereš tole pismo.

Pošiljam svoj kratki življenjepis. Rodil sem se 4. septembra 1984 v Kočevju. Kot otrok sem živel pri stari mami, nato sta me prišla iskat oče in mama in me odpeljala živeti k sebi. Na poti domov sva se s sestro lovila ob Kočevskem jezeru, nakar je priletel avto in me povozil. Celo leto nisem spregovoril, nato pa sem začel zelo močno jecati in so me dali v posebno šolo za gluhe in jecjave v Portorožu. Zaradi oddaljenosti večinoma nisem obiskoval šole in sem čez leto dni začel obiskovati Zavod za gluhe in naglušne v Ljubljani, kjer sem imel vsak dan logopedske vaje. Osnovno šolo sem končal z uspešnim uspehom in se vpisal na Srednjo lesarsko šolo. Ko mi je pri trinajstih umrla mama, sem odšel k teti, ker je bil oče alkoholik in ni skrbel zame. A tudi jaz sem začel piti v 2. letniku in srednjo šolo končal z dobrim uspehom. Kmalu zatem sem končal v Polju zaradi zdravstvenih težav povezanih z alkoholom in brezdomstvom. Tam sem spoznal starejšo žensko. V Polju so mi sicer poiskali stanovanjsko skupnost na Primorskem, a v prvem letu bivanja tam mi je umrl oče. Star sem bil 26 let. Nato sem zapustil stanovanjsko in šel živeti k tej ženski, kjer sva se dnevno zakajala s travo. To je trajalo štiri leta. Pa sem spoznal enega tipa, ki mi je dal za poskusiti heroin na folijo. Po enotedenskem zakajanju sem zapustil to damo in odšel živeti na ulico. Zaradi vse večje odvisnosti od heroina sem začel krasti po trgovinah. Nato sem začel uporabljati iglo. Ker me je bilo strah, sem dajal drugim drogo, da so še mene zadevali. Stopnjevalo se je do kokaina in začelo se je drogiranje na polno. Zato sem čedalje več kradel in celo prodajal drogo, da sem se stroškovno pokrival. Po policijski obravnavi sem prenehal in vmes ponujal Kralje ulice.

To bi bilo na kratko o mojem življenju. Mi je pa zelo žal, da sem sploh začel z drogo, ki me je pripeljala na ta kraj, kjer sedaj služim kazen osmih let zapor. V sobi na Dobu nas je 15. Delal sem teden manj kot mesec dni, ko sem bil na bolniški zaradi prehlada, in dobil plače 23 evrov. Kupil sem si tri tobake in dve kavi. Ko mi je vsega zmanjkalo, sem moral prositi sojetnike za njiju, ampak po treh dneh prosjačenja so me imeli dovolj in mi niso ničesar več dajali, zato sem zelo trpel štiri dni, nato pa sem se navadil na nekadilstvo. Zmenil sem se za posojilo do plače, dobim en tobak in pokadim samo pet čikov na dan. Hrana je še kar v redu. Za božič je zapor pripravil čajanko in ponudil piškote ter čaj. Potem ste me presenetili vi s posladki in kavo za par dni. Sedaj na delovni terapiji izdelujem gobelin (slika 3D). Neke perlice limaš na določena mesta, in ko vse nalepiš, se izriše lepa 3D-slika. Delam po osem ur na dan, ampak ni kaj prida plačano, zato pričakujem, da bom šel lahko spomladati delat ven na njivo.

Klemen Levstik, ZPKZ Dob

MOŽ SEM: BIKOVE SILE UKROTIM Z OSLOVSKO POTRPEŽLIVOSTJO.

BENJAMIN GRACER

APATRIDKA

Naj vam predstavim obsežno, na videz morda zapleteno, a vendarle preprosto zgodbo o tem, kako sem postala oseba brez domovine.

Ni skrivnost, da sem otrok narkomanov. A tudi onadva sta bila nekoč čista. Rodila sem se jima v Kopru leta 1992. Starša sta takrat prevzela status begunca, in tudi jaz sem ga imela, če se prav spomnim vijolične izkaznice s fotografijo, stara sem bila dobri dve leti. Starša sta takrat poskušala urediti dokumente vsaj zame, a se je »nekje« zataknilo. Saj veste, pošiljajo vas od vrat do vrat, na koncu pa končaš tam, kjer si začel. Moj oče nikoli ni bil vzoren državljani, počasi pa je postal še slabši. Z mamo sta se navlekla na heroin in začela izvajati kriminalna dejanja. Ogromno smo se selili in se nikjer uradno prijavili, saj so očeta velikokrat iskale oblasti. Vse to se je dogajalo, še preden sem začela obiskovati OŠ. In se vleklo vse do osmega razreda. Do takrat sem zamenjala šest osnovnih šol, včasih kar dve na leto, in nešteto bivališč, ki pa so bila vsa v Sloveniji – razen enega leta, ki sem ga preživela na Hrvaškem, čez mejo so me prešvercali, saj nisem imela dokumentov. Ker nisem bila videti zanemarjena, v šolah niso nič posumili, če pa so, osebno niso ukrepali. Mama me je pri 12 letih posedla na vlak in rekla, da grem živeti k botri na Ptuj. Botra je imela v lasti hotel, kazino in diskoteko. Selitev je spet prišla kot strela z jasnega, tako zame kot za botro, ki je za moj prihod izvedela, tik preden sem sedla na vlak. Ni vedela, kje in kako naj mi uredi status, jaz pa do takrat sploh nisem vedela, da moraš prijaviti, kje bivaš. Nekako ji je le uspelo urediti stalno prebivališče zame, prvo v 13 letih. Avgust 2004, še zdaj se spomnim dokumenta, kjer je to pisalo. Sprožila je tudi postopek za pridobitev državljanstva. Ker sem bila mladoletna, bi ga hitreje pridobila, saj je takrat manj zahtev. Navsezadnje smo imeli tudi dokazila, da sem ves ta čas prebivala v Sloveniji in ne na Marsu. Dokazila, kot so šolska spričevala in zdravniška potrdila, ki jih je mama skrbno shranjevala.

Verjetno bi kaj kmalu dobila državljanstvo naše cenjene republike, saj so vsi, vključno z oblastmi, želeli rešiti to neprijetno težavo. Nikomur ni bilo jasno, zakaj nimam nikakršnega, še najmanj pa slovenskega državljanstva. Vse bi bilo kmalu rešeno, če se moji dragi starši ne bi odločili, da me pri 14 letih in pol vzamejo nazaj. Našla sta stanovanje blizu Ptuja. Še danes ne vem, ali mama ni mogla brez mene ali otroškega dodatka, ki sem ga prejemale na svoj TRR. Preselila sem se, botra je skrbništvo prepisala nazaj mami, jaz pa sem se počutila kot pes, ki menja lastnika. In tako je Slovenija spet pozabila name. Morda so poslali kakšno vabilo ali kar koli že, vendar uradni dokumenti pri odvisnikih pač niso na vrhu prioritete seznama, in tako je vloga za državljanstvo splavala po vodi. Oče je bil takrat že spet nekje zaprt. Končala sem 1. letnik SŠ v Mariboru, v 2. letniku pa sem začela štrajkati. Po dveh mesecih so me imeli dovolj in me prosili, da

Leah Artist Mihalič

se izpišem, da me ne bi vrgli iz šole. Mama se je pred tem spet preselila v Ljubljano, z nekim tipom, ki je sedaj njen mož. Ker nisem več hodila v šolo, sem se morala tudi jaz preseliti tja. In takrat se je začel *breaking bad*, počasi, a sigurno sem zašla na *kriva pota*. Morda je mama mislila, da je bolje, da se drogiram z njo, kot da bi sama blodila naokoli. Ne vem, kako je do tega prišlo, a naenkrat sva skupaj *šanirali*. Ona je vozila, jaz kradla za drogo in materialne dobrine. Ona si je kuhala bovine (heroin in kokain skupaj), jaz pa šmrkala belo in kadila džointe. Še vedno mladoletna. Lahko si mislite, da urejanje državljanstva takrat pač ni bilo na prednostni listi. Mama me je vpisala na frizersko šolo, da bi imela status dijakinje – da bi še naprej prejemale štipendijo, otroške dodatke in DSP. Ko je bil dan kakšnega nakazila, sva tekmovali, katera bo prej dvignila denar. Ona je imela namreč mojo kartico, jaz pa sem z osebno izkaznico za tujce laufala na banko. Pred tem sem ji denar zaupala v dobri veri, da z njim plačuje stanovanje, ki ga seveda ni.

Čez leto, dve sem postala polnoletna. In si sama poskušala urediti državljanstvo. Takrat sem šele zares naletela na ovire, a to je zgodba za naslednji mesec. Lahko pa vam povem, da sem še vedno apatridka. In če ima kdo, ki to bere, pravno znanje, kako bi si lahko uredila status, in bi želel pomagati osebi v stiski, naj piše Katarini Rupar ali Jeanu Nikoliču na Kralje ulice.

Sabina Đeržić, ZPKZ Dob

KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. OB VSAKRŠNI URI JIH LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128, NA UREDNISTVO@KRALJIULICE.ORG ALI NA NAŠ FACEBOOK PROFIL. VABLJENI H KOMENTIRANJU!

Giacomov foto kotiček:

ODDELEK ZA RAZBURJENE¹ ŽENSKE

www.giacomodoni.com

Nasmehi, objemi, odnosi in sreča. In potem tišina. Tišina, dolga 70 let. Če bi moral opisati Adalgiso Conti z nekaj besedami, bi uporabil prav te. Rodila se je 28. maja 1887 v majhnem mestu Anghiari, poročila pa se je leta 1911. V spominu je ostala kot sončna, vesela in inteligentna oseba.

Mirna oseba, ki je imela velika pričakovanja od življenja, toda sanje in želje naše mlade deklice so se razblinile že po dveh letih zakona. Neizpolnjujoče razmerje, suhoparno in brez sanj, ki so jo vedno opredeljevale, je vendarle ne bo pripeljalo do izgube vere in upanja v ljubezen, četudi je zatirana s poročno zvezo, ki jo vse bolj stiska. Trpljenje jo je pripeljalo do poskusa samomora in njen mož jo je interniral v psihiatrično ustanovo Arezzo, kjer so ji diagnosticirali preganjalno blodnjo in nagnjenost k samomorilnosti. Iz ustanove ni nikoli več prišla, zapustila nas je pri starosti 95 let.

»Poskusi pisati o sebi, povej o svojem življenju, Adalgisa,« so bile besede zdravnika, ki ji je v prvih letih dovolil, da se besedno izrazi. Ne vemo, ali je bil namen terapevtski ali uredniški, vendar vemo, da je bilo to Adalgisino edino in zadnje pričevanje. Sledili sta mu tišina in nemost, vse do bridkega konca – 70 let tišine. Kako opisati razbite sanje, če ne s tišino? Z neživljenjem, ki zaznamuje stanje posameznika v psihiatrični ustanovi? Ne verjamem, da obstaja boljši način.

Ko življenja, ki nam ga preprečijo živeti, ne moremo opisati z besedami, ga ubesedimo s tišino. O njem pripovedujemo z nekomunikativnim obstojem. V nepravičnem svetu, ki je žensko videl na nižji stopnji kot moškega.

In ko si predstavljamo, »le kaj bi lahko naredila« ter kako bi lahko zapolnili praznino, ki jo je Adalgisa zapustila, obdarujemo vse nevidne ženske, ki so osamljene umrle v ustanovah, ker si lahko predstavljamo prihodnost, ki je nikoli niso živele.

Danes je Adalgisino delo zbrano v knjigi *Gentilissimo Signor Dottore questa è la mia vita*, manifestu tega, kakšna pošast iz naše preteklosti je bila psihiatrična ustanova, manifestu statusa žensk z začetka 20. stoletja v Italiji, ki je bila kulturno preveč čustveno krhka in je vse ženske, ki niso živele, kot je družba pričakovala, označila za napačne.

Preganjalna blodnja, nagibajoč se k samomorilnosti, postane oznaka za vse ženske, ki so se počutile neustrezne, uničene zaradi občutka krivde, ker so imele moč, da se osvobodijo tesnih verig družbenih norm – zaradi nagonov, ki so bili popolnoma normalni, a družbeno nesprejemljivi. Njeno delo je pričevanje omenjenega, ustanova, v kateri je bila zaprta, pa se je izkazala za tesno zaveznico, ki ji je, tudi zaradi nje, uspelo izstopiti iz sence »družbeno molčečega sprejemanja«.

Giacomo Doni
Prevedel Jean Nikolič

¹ Besedo razburjena (agitata) so v italijanskih psihiatričnih ustanovah uporabljali za opis agresivnih, histeričnih in nasilnih oseb.

Adalgisa ni mogla uresničiti svojih želja

Zdravnik zapisuje Adalgisino zgodbo

Adalgisa v zadnjih letih življenja

KRAVŽLJANJE MOŽGANOV

Na potezi je beli, zmaga s klasičnim matom. Poiščite rešitev.

Jean Nikolič

Standardni algebrski šahovski zapis:

pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava,
D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat,
O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/
ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje
mimogrede).

032
KRALJI
ULICE

Najave:

JAZZ CERKNO 2024, 16.–18. 5., STARI PLAC, CERKNO
V tretjem majskem vikendu, natančneje med 16. in 18. majem, bo Cerkno znova prevzelo vlogo slovenske jazzovske prestolnice. Na sporedu bo že 29. edicija enega najbolj butičnih jazz festivalov v Evropi, ki slovi po sproščenem vzdušju in enkratnem programu. V treh dneh bo ponudil izjemno širok nabor aktualne jazzovske glasbe. Svojo vizijo sodobnega jazza bodo predstavili glasbeniki in glasbenice iz osmih držav in Slovenije. Kot se za cerkljanski festival spodobi, bo glasba, ki bo odmevala s festivalskih odrov, pisana ter kar se da inovativna. Jazz, ki ga lahko slišimo v Cerknem, namreč ni nikoli enoznačen, saj je poudarek programa na nekonvencionalni in ustvarjalni glasbi, na trku kultur in glasbenih praks, srečanju različnih pristopov, kjer se jazz pogosto sreča in oplaja z drugimi zvrstmi. Vsak večer bo (z)godba zase, skupek treh raznovrstnih zasedb z žanrsko in slogovno razgibano muziko, ki bo osvojil možganske valove vseh poslušalcev in ne le ljubiteljev jazza. Prvi večer bo otvoril Resnik/Šalomon/Formanek/Ber Quartet, sledila bo zasedba Jones Jones, zaključek prvega dne pa bo pripadel slovenski zasedbi A.G.A.T. V petek bodo nastopili The Elephant, Radian in (vsaj zame) težko pričakovani Ill Considered. Zadnji dan, v soboto, pa nastopijo še Jasna Jovičević, Rok Zalokar Zhlehtet, Sofia Jernberg & Alexander Hawkins in čisto na koncu še Darius Jones Trio. Skratka še en program, ki obeta obilo novih spoznanj in nepozabnih užitkov. Se uide u Cerknem!

40. MEDNARODNI FESTIVAL DRUGA GODBA, 23.–26. 5., LJUBLJANA

Križanke, Cankarjev dom, Kino Šiška in AKC Metelkova mesto bodo gostili jubilejni 40. festival, ki s svojim raznovrstnim programom še nikoli ni prav zares razočaral. Organizatorji obljublajo praznovanje, ki se spodobi za obletnico, z novim in še drznejšim glasbenim potovanjem okoli sveta. Letošnji festival bo potekal pod naslovom Uглаšeno sobivanje, sobivanje z godbami, ki bodo razmišljajoče in plesne. Program je kot vedno tradicionalno pester in vsežanrski. Ponuja sodoben splet tradicionalnih in urbanih godb, ki se bodo dotaknile občinstva vseh generacij. Občinstva, ki si želi z znanjem, izkušnjami ter ustvarjalno svobodo ustvarjalk in ustvarjalcev obogatiti življenje ter ga deliti s sorodnimi dušami. Na čelu umetniške konjenice omenimo zvezdniški Ibrahim Maalouf in Acid Arab Live ter premierno duo Mats Gustafsson & Kimmo Pohjonen.

REŠITEV JE OBJAVLJENA NA STRANI 34.

Z nestrpnostjo pa pričakujemo tudi Brighde Chaimbeul, Ustada Noora Bakhsho, Danyèla Wara feat. Interzone, Hatis Noit, Pankisi Ensemble in druge: Angélico Garcia, Borko & Bosa, Hiram Salsano, Lenhart Tapes, Ndox Electrique ter Rudi Bučar Trio.

Zbral in uredil Jože Balas – FOTO NOTE

NEVID(e)NA LUBLANA

Vodniki in vodnice z brezdomno izkušnjo vam preko pripovedovanja zgodb predstavimo večplastnost brezdomstva in svoje izkušnje z ulice. Govorimo zgodbo o mestu, o sebi in o brezdomstvu.

Pohod poteka v manjših skupinah 3-10 oseb, kar udeležencem omogoča varen prostor, kje lahko vprašajo tisto, kar jih že dolgo zanima, a si do sedaj niso upali. Traja 1,5-2 uri. Prispevek za turo po osebi znaša 8 evrov za dijake, študente, upokojece in nezaposlene ter 10 evrov za zaposlene. Možne so tudi individualne ture za katere prispevek znaša 15 evrov.

Za prijavo nam pišite na: tured@kraljiulice.org ali na Facebook Nevidena Lublana

Pridružite se nam pri odkrivanju drugačne Ljubljane!

OGLASNA DESKA

Ste se že kdaj vprašali, ali je kateri izmed vaših odsluženih predmetov, morda uporaben za koga drugega? V Posredovalnici rabljenih predmetov, ki deluje v okviru društva Kralji ulice na Poljanski c. 14 v Ljubljani, z veseljem sprejemamo predmete za dom in prosti čas, ki so pri vas že odslužili svoj namen (pohištva ne sprejemamo). Info kontakt: Slavko, 030 323 308.

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihotričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zainteresirani jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Društvo Kralji ulice se v mesecu januarju zahvaljuje:

- pekarni OSEM za pekovske izdelke,
 - slaščičarni ZVEZDA za slaščice,
 - fotostudiu FOTO GRAD za pet kupončkov za fotografiranje,
 - fotostudiu FOTO TIVOLI za pet kupončkov za fotografiranje,
 - NK OLIMPIJA za vstopnice,
 - KK CEDEVITA OLIMPIJA za vstopnice,
 - KINODVORU za vstopnice,
 - CANKERJEVEMU DOMU za vstopnici,
 - MGL za vstopnici,
 - ORTO BARU za vstopnici,
 - PRIRODOSLOVNEMU MUZEJU SLOVENIJE za vstopnico,
 - ANIMAL ANGELS za kritje stroškov veterinarskih storitev in
 - vsem dobrim ljudem za oblačila, obutev, hrano in božična darila.
- Se priporočamo za naprej.

Če želite objaviti svojo življenjsko zgodbo, nam jo lahko pošljete na urednistvo@kraljiulice.org ali nas pokličete na 030 323 128.

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak torek 15.15–16.15 v Športni center Triglav za Bežigradom (bálon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

Za sina iščem oblačila št. 122–128. Kontakt: zupanklavdija14@gmail.com.

NAGRADNA KRIŽANKA

Iskrene čestitke nagrajencema in nagrajenki pravilno rešene marčevske nagradne križanke.

Tri knjige *Ljubljanski džanki* avtorja Pita Pitamberja Pangrca prejmejo: Roman Dolenc iz Zgornjih Gorij ter Zoran Jelenc in Branka Botič iz Ljubljane.

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 1 odstotek dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVČNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

Davčna številka

--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni finančni urad)

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	1%

V/Ná _____, dne _____

podpis zavezanca/ke

Rešitve iz marčevske številke.

033
KRALJI
ULICE

034
KRALJI
ULICE

ALTRA – slovensko društvo, AVKSO – gr. boginja rasti (Auxo), DASEIN – tubit, danost (nem.), ECONOLINE – Fordov model avtomobila, EDEA – mesto v Kamerunu, GEISER Karl – švic. kipar, NEEFE – Beethovnov učitelj C. Gottlob.

Naslov: _____

Rešitev šahovske uganke: 1. Dh7+, Sxh7;
2. Sg6+, Kh8; 3. Ld5++.

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite do konca tekočega meseca na urednistvo@kraljiulice.org ali na naslov Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana. Štirim izžrebanim bomo podelili knjigo *Novi svet, zbirka poezije in proze KU*.

KOLIKO ČASA
STE POROČENI?

PET LET!

IMATE REDNE
SPOLNE ODNOS?

IMAM,
ZA MOŽA PA
NE BI VEDELA!

BY MILOŠ

Urška & Adi: »Ljubezen med nama
tli že deseto leto!«

